БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 123 (18.899). ● Чоршанба, 30 май 1984 йил ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

К. У. ЧЕРНЕНКОГА Испания Бош кортеслари сенатининг мукофоти топширилди

СССР Олий Советининг таклифига биноан СССРга келган Испания Бош кортеслари сенати (парламенти) делегациясининг бошлиғи, сенат раиси Х. Ф. де Карвахаль 29 май куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненкога «Испания Бош кортеслари сенатининг Олтин медали»ни топширди. Бу мукофот давлат бошлиқларига, аввало, тинчликни ҳимоя қилиш ишидаги ғоят катта хизматлари учун берилади.

Х. Ф. де Карвахаль Константин Устинович Черненкога мурожаат этиб, бундай деди:

Раис жаноблари, аввало мен Совет мамлакатида биз ажойиб тарзда кутиб олинганлигимиз учун Сиз орқали бутун совет халқига миннатдорчилик изҳор этмоқчиман.

Бизнинг визитимиз қийин шароитга тўғри келганлигини тушунамиз, чунки дунёдаги аҳвол жуда кескинлашиб кетган. Шу муносабат билан биз визитимиз икки томонлама муносабатларни яхшилашга кўмаклашишдан ташқари жаҳондаги вазиятни соғломлаштиришга биргаликда қўшиладиган ҳисса ҳам бўлишини кутмоқдамиз. Биз бу ерда конституциямизнинг, халқимиз узоқ вақт орзиқиб кутган конституциянинг намояндаларимиз, чунки у бизни тинчлик йўналишида ва халқимизни уйғун ривожлантириш йўлида ҳаракат қилишга ундайди.

Ҳозир биз сенатимиз президиуми бизга топширган фахрли вазифани бажариш, яъни Сизга сенатнинг Олтин медалини топшириш учун ҳам шу ерда ҳозир бўлиб турибмиз. Бундай медаль шу пайтгача фақат икки кишига — Испания қироли Хуан Карлос I билан Мексика Қўшма Штатлари президентига топширилган эди.

К. У. Черненко Испания Бош кортеслари сенати СССР Олий Совети Президиуми Раисини тақдирлаган юксак мукофот учун миннатдорчилик изҳор этди. Бу мукофотни, деди К. У. Черненко, Совет Иттифоқининг изчил тинчликсевар сиёсати жаҳон ишларига хайрли таъсир ўтказаётганлигининг эътироф этилиши деб қабул қиламан. Айни вақтда бу мукофот Испания ва унинг халқи кескинликни юмшатиш, давлатлар ўртасида тинч ҳамкорликни ривожлантириш ишига содиқлигининг далилидир.

Биз, Совет Иттифоқидагилар, мамлакатимиз билан Испания ўртасида айни шу йиллардаги муносабатлар тарқиб топаётганлигини мамнуният билан қайд этамиз. Испания давлатининг бошлиғи қирол Хуан Карлос I ва қиролича Софиянинг яқинда СССРга қилган визити буни яна бир бор тасдиқлади. Биз аминмизки, ана шу визитнинг натижалари мамлакатларимиз билан халқларимиз ўртасида ҳамжиҳатликни яхшилашга ва ҳамкорликни янада чуқурлаштиришга кўмаклашади. Делегациянгизнинг Совет Иттифоқида бўлиши бунинг далилларидан биридир.

Мукофотни топшириш пайти. В. Мусаэльян ва В. Егоров фотоси. (ТАСС — ЎзТАГ).

Пировардида К. У. Черненко кўрсатилган шараф учун Испания томонига яна бир бор миннатдорчилик изҳор этиб, дўст испан халқига омон-эсонлик ва бахт-саодат, сенат делегациясининг аъзоларига эса СССРда бўлиш вақтини кўнгилли ва фойдали ўтказишларини тилади.

Мукофотни топшириш маросимида:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси Л. Н. Толкунов, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси А. Э. Восс, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. Н. Ментешашвили, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг депутатлари А. М. Александров, Т. Н. Бокарева, В. А. Масол, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг депутати В. В. Карпов;

Испания томонидан — Бош кортеслар сенати делегациясининг аъзолари Х. Л. Родригес, И. Гаминде, Х. Х. Лаборда, Р. Рубиаль, Л. Фернандес, Р. Сала И Канадель, Р. Серкос, Х. Аскарага, Испаниянинг СССРдаги элчиси Х. Л. Ксифра де Осерин ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

ПАРТИЯНИНГ ИШОНЧИ РУҲЛАНТИРМОҚДА

СОВЕТ КИШИЛАРИ ҚАТОРИ ЎЗБЕКИСТОН МЕҲНАТКАШЛАРИ ҲАМ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ ЎРТОҚ К. У. ЧЕРНЕНКОНИНГ КОМСОМОЛ ТАШКИЛОТЛАРИ СЕКРЕТАРЛАРИ УМУМАРМИЯ КЕНГАШИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИНИ КОНКРЕТ ҲАРАКАТ ПРОГРАММАСИ ДЕБ ҚАБУЛ ҚИЛДИЛАР.

Ўртоқ К. У. Черненконинг комсомол ташкилотлари секретарлари Умумармия кенгашида сўзлаган нутқи биз, ёш тракторсозларда ёрқин, ўчмас таассурот қолдирди. Ленин комсомолининг хизматларига берилган юксак баҳо, партиянинг ёшлар ташкилотлари фаолиятини янада такомиллаштириш тўғрисидаги оталарча ғамхўрлиги ҳар биримизни астойдил тўлқинлантирди. Константин Устиновичнинг нутқида берилган маслаҳат ва кўрсатмалар биз учун конкрет ҳаракат программасидир.

Мен прицеп йиғувчи комсомол-ёшлар бригадасида ишлайман. Бу бригада корхонада биринчилардан бўлиб ягона наряд асосида меҳнат қила бошлади ва муттасил юксак кўрсаткичларга эришиб келмоқда. Актив тарбиявий иш ҳам бунга ёрдам бермоқда. Биз бу ишни ёшларнинг ўсган маънавий талаб-эҳтиёжларини ҳисобга олиб уюштирмоқдамиз. Кўпгина комсомолларимиз ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий мактаблар ва техникумларда ўқишни давом эттирмоқдалар.

Лекин биз ўз ишларимизни кун талаблари билан қиёслаб, камчиликларимизни ҳам яққол кўриб турибмиз. Ўртоқ К. У. Черненко ўз нутқида жуда тўғри қайд этиб ўтганидек, биз баъзида энг муҳим проблемалардан четда қолиб, эскирган методлар билан иш кўрмоқдамиз.

Биз партиянинг ишончига жавобан ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда комсомолнинг ролини ошириш учун куч-ғайратимизни аямаймиз, ишлаб чиқариш вазифалари ва социал вазифалар ҳал этилишини бутун чоралар билан жадаллаштириш учун ишнинг янги самарали форма ва методларини топамиз.

Маҳамат ҚОСИМОВ,
«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчи-слесари, ВЛКСМ XIX съезди делегати.

(ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ ВАХТАСИДА

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИНИНГ ДАДИЛ ОДИМИ

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республика саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулот реализация қилиш юзасидан 1984 йил январь-май ойлари планини муддатидан илгари — 29 май куни бажардилар.

Нефть қазиб олиш, машинасозлик маҳсулотининг бир қанча бошқа турларини, чинни-фаянс идишлар, шойи газлама ва бошқа турдаги буюмлар ишлаб чиқариш юзасидан январь-май ойлари планининг ошириб бажарилиши кутилмоқда.

(ЎзТАГ).

К. У. ЧЕРНЕНКОНИНГ ЖАВОБИ

Муҳтарама Петра Келли хоним!

Биз Сизнинг ядро қуроли, химиявий қурол ва бошқа турдаги қурол қўлланилиши эҳтимоли хусусида хавотирланишингизга қўшиламиз. Бундай хавотирлик учун ҳамма асослар бор. Айниқса баъзи кимсалар янги ядро ракеталари кетидан Ғарбий Европага, аввало Сизнинг мамлакатингизга химиявий ўқ-дориларнинг янги туркумларини, шунингдек нейтрон қуролни келтириб қўйиш истагида юрибди.

Шу муносабат билан оммавий қирғин қуролининг янги турлари ўз территориясида жойлаштирила бошланган ёки жойлаштириш режалари тузилаётган давлатларнинг алоҳида масъулиятини эслатиб ўтиш ўринлидир. Улар ўз халқларининг тақдири учун ҳам, шунингдек Европадаги тинчлик ва умуман халқаро хавфсизлик учун ҳам масъулдирлар.

Сиз ГФРга қарши ядро ёки химиявий қуролни ишлатиш имкониятини соқит қилиш мумкин, бунинг учун у қандай шартларни бажариши керак, деб сўрабсиз. Бундай шартлар, бизнинг назаримизда, моҳият эътибори билан бир нарсадан иборат: ГФР СССРга ва унинг социалистик иттифоқчиларига қарши Сиз тилга олган ёки уруш олиб боришнинг бошқа воситалари ишлатиладиган агрессияга тайёргарлик кўриш ва агрессия қилиш учун ҳеч қачон ва ҳеч қандай вазиятда плацдарм бўлмаслиги керак. Мана шундай қилинган тақдирда Сизнинг мамлакатингизнинг ўзига ҳеч нарса хавф солмаслигига ишонавериш мумкин. У жавоб зарбасидан омон қолади, деб айтиш мумкин.

Кимки қўшни давлатларни мўлжалга олувчи биринчи зарба урадиган қуролни ўз юртида жойлаштирса, у ўзини аввал бошданоқ жавоб зарбаси, интиқом зарбаси хавфи остига қўяди. Кимки бошқаларни нишонга олса, муқаррар равишда ўзи ҳам нишон бўлиб қолади. Бу тамомила равшан бўлмоғи керак.

Ҳамма давлатлар ўз хавфсизлиги учун ташвиш тортишни хоҳламаса, Сиз, Келли хоним ҳақли равишда ҳисоблаётганингиздек, ҳам ўз мамлакатингиздаги, ҳам умуман Ғарбдаги ва Шарқдаги жамики оммавий қирғин қуролини йўқ қилиб ташлаш ғамини ейиш керак. Бошқа давлатлар бу қуролларни йўқ қилиб ташлайдиган бўлса, Совет Иттифоқи ҳам худди шундай йўлдан боришга тайёр эканини неча марталаб билдирди.

Ядро қуролига эга бўлган давлатларнинг ўз муносабатларини муайян нормаларга бўйсундиришга, Совет Иттифоқи қилаётганидек, ўз сиёсатида шу нормаларга оғишмай риоя этишга тайёрлиги принципиал аҳамиятга эга эканини илгари мамлакатимизнинг бошқа давлат арбоблари каби мен ҳам гапириб ўтган эдим. Сиз ўртага қўйган масалаларга бевосита тааллуқли бўлган баъзи нормаларнигина эслатиб ўтаман. Совет Иттифоқи ядро қуролини ишлаб чиқаришдан ва сотиб олишдан воз кечган ва ўз территориясида шундай қуролга эга бўлмаган мамлакатларга қарши бу қуролни ҳеч қачон ишлатмаслигини расмий тарзда ва тантанали равишда маълум қилди. Бугина эмас, бизнинг мамлакатимиз ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик ҳақида ўз ташаббуси билан мажбурият олди. СССР Варшава Шартномасидаги ўз иттифоқчилари билан биргаликда НАТО мамлакатларига оддий қурол-яроғларни ҳам, умуман ҳарбий кучни ҳам биринчи бўлиб ишлатмаслик тўғрисида битим тузишни таклиф қилмоқда. Бизнинг мамлакатимиз шундай қилишга тайёр.

Башарти, бошқа ядро қуролига эга бўлган давлатларнинг фикр-ўйлари ўз раҳбарлари айтаётганидек, тинчликни кўзлаётган бўлса, уларнинг ҳам мана шундай мажбуриятлар олишларига нима халақит беряпти? — деган савол туғилади. Агар биринчи ядро зарбаси урилмаса, демакки, шундан кейинги зарбалар ҳам урилмайдику, ахир.

Мана шундай шароитда ядро қуроли запасларини амалий равишда қисқартириш, пировард натижада эса батамом тугатиш тадбирлари ҳақида ҳам бир битимга келиш анча осонроқ бўлиши аниқ. Совет Иттифоқи жаҳоншумул характерга эга бўлган шу мақсадга эришишнинг реалистик босқичма-босқич программасини ўртага қўйди.

Европа қитъасига келганда, бу ерда ҳам СССР амалий қарорларга келишни: ядро қуролини тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига мувофиқ, тубдан қисқартириб, шу тариқа Европани ҳам ўртача олисликка учириладиган, ҳам тактик ядро қуролидан батамом халос этишни таклиф қилмоқда.

Худди шунингдек Совет Иттифоқи қачон бўлмасин, химиявий қуролнинг ишга солинишига қатъиян қаршидир. Биз бу қуролни умуман ҳарбий аслаҳалар қаторидан чиқариб ташлаш тўғрисида конкрет таклифлар қилдик. СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар Европани ҳамма турдаги химиявий қуролдан халос қилиш тўғрисида бир битимга келишни биринчи галдаги қадамлардан бири сифатида таклиф этдилар.

Бизнинг позициямиз мана шундан иборат. Бу позиция Сизни қизиқтирувчи масалаларга тўла-тўкис жавоб беради, деб ўйлайман. Яхшилик сари кескин бурилишга эришмоқ учун очиқдан очиқ зўравонликка умид қилаётган, одамларни оммавий равишда қирадиган қуролларни ишлатишни, низоли масалаларни ҳал этиш ва ўз сиёсий мақсадларига эришишнинг «қонуний» ва «ахлоқий» усули, деб эълон қилаётган кимсаларнинг қайсарлик билан амалга оширaётган ғаламислигини мажақлаб ташлаш лозим. Шу мақсад йўлида Ғарбий Европа мамлакатларининг ерларига агрессия бошлашга мўлжалланган ракеталарни жойлаштириб қўймоқдалар, океан нариёғидан химиявий қуролни келтириб шу ерга жойлаб қўймоқдалар.

Европа қитъаси остига қасддан ядро ва химия уруши пилтасини жойлаштириб қўядиган бундай сиёсат йўлига тўсиқ қўйилиши керак. Бу ёвуз ниятларни йўққа чиқариш вазифаси барча халқлар, сиёсий партиялар ва жамоатчилик ҳаракатлари олдида кўндаланг бўлиб турибди. Бу вазифани ҳеч кечиктирмай, куч-ғайратни аямай ҳал қилиш керак.

Совет Иттифоқи халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини таъминлаш манфаатларини кўзлаб, Европадаги ва халқаро вазиятни нормаллаштириш сари бурилишга эришиш учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни бундан буён ҳам қилаверади.

Эҳтиром ила

К. ЧЕРНЕНКО.

* * *

К. У. Черненконинг мактуби ГФРнинг жамоат арбоби, «Кўкатпарварлар» партиясининг вакиласи П. Келлининг мурожаатномасига жавобдир, у ядровий ёки химиявий қуролни Ғарбий Германиядаги нишонларга қарши ишлатиш эҳтимолига қандай қилиб йўл қўймаслик ва бунинг учун ГФР томонидан нималар қилиниши лозим, деган саволни ўртага қўйган эди. Айни вақтда П. Келли умуман оммавий қирғин қуролини тугатиш керак, деган фикрни ёқлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

МУСОБАҚА ШАРОФАТИ

Республика Озиқ-овқат саноати министрлиги саноат корхоналарининг коллективлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, маҳсулот реализация қилиш юзасидан беш ойлик планни муддатдан олдин — 29 май куни бажардилар. Пландан ташқари 12 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинади.

ДЕЛЕГАЦИЯ ҚАЙТДИ

ХЕЛЬСИНКИ, 29 май. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетининг раиси М. С. Соломенцев (делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Г. Вайно, КПСС Карелия область комитетининг биринчи секретари В. С. Степанов, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари В. С. Шапошниковдан иборат КПСС делегацияси бугун Хельсинкидан жўнаб кетди. Делегация Финляндия Компартияси XX съезди ишида қатнашди.

Аэропортда делегацияни Финляндия Компартияси раиси А. Аалто ва ФКП раҳбарлик органининг бошқа аъзолари, «Финляндия — Совет Иттифоқи» жамиятининг бош секретари Э. Кивимяки кузатиб қолдилар. Кузатиб қолувчилар орасида СССРнинг Финляндиядаги элчиси В. М. Соболев бор эди.

* * *

Москва аэродромида делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Г. В. Романов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИГА АЪЗО БЎЛГАН МАМЛАКАТЛАРНИНГ ОЛИЙ ДАРАЖАДА ЎТКАЗИЛАДИГАН ИҚТИСОДИЙ КЕНГАШИ ТЎҒРИСИДА

Келишиб олинганига мувофиқ июнь ойининг ўрталарида Москвадаги Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг олий даражадаги иқтисодий кенгаши ўтказилади.

ЖАНГОВАР ШАЙЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

Ўртоқ К. У. Черненко комсомол ташкилотлари секретарларининг Умумармия кенгашида сўзлаган нутқида мамлакат мудофаа потенциали қудратини совет халқи бунёдкорлик меҳнатининг кафили деб атади. Ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда совет жангчилари ёш авлоди зиммасига алоҳида масъулият тушади. Ленининг «Ҳарбий ишга чинакамига ўрганиб олингиз!» деган васияти асосий ўзак бўлиб, Армия ва Флот комсомолларининг бутун иши унинг теварагида қурилмоқда.

29 май куни комсомол ташкилотлари секретарларининг Умумармия кенгаши иши СССР Қуролли Кучлари турлари бўйича секцияларда ўтди. Армия ва Флот комсомол ташкилотларининг Коммунистик партия билан Совет ҳукумати Қуролли Кучлар олдига қўйган вазифаларни ҳал этишга ўтказадиган таъсирини янада кучайтириш билан боғлиқ масалаларни муҳокама этиш давом эттирилди.

Кенгаш қатнашчилари, барча ёш жангчилар ўртоқ К. У. Черненконинг ёрқин нутқини жанговар ҳаракат программаси деб қабул қилдилар. Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг комсомол ташкилоти Қизил Байроқ ордени билан мукофотланганлиги уларнинг ғайрат-шижоатини жўш урдириб юборди.

Секцияларда ўртоқ К. У. Черненконинг нутқида ўртага қўйилган вазифаларни бажариш йўллари тўғрисида ишчанлик ва манфаатдорлик билан суҳбатлашиб олинди. Кенгаш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов билан Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг Бош сиёсий бошқармаси бошлиғи армия генерали А. А. Епишев докладларини муҳокама қилишни давом эттирдилар, қўшинлар ҳамда флот кучларининг ҳушёрлигини, жанговар шайлигини янада оширишга комсомол таъсирини кучайтириш тадбирларини белгиладилар.

Стратегик аҳамиятдаги ракета қўшинлари секциясининг мажлисида шахсий составни юксак сиёсий ҳушёрлик, ўз қуролини жанговар қўлланишга доимо ва дарҳол шай бўлиб туриш руҳида тарбиялаш соҳасида комсомол ташкилотларининг иши масалаларига асосий эътибор берилди. Сиёсий бўлим бошлиғининг комсомол ишлари бўйича ёрдамчиси капитан Ю. Грачев, бўлинма командири, бўлим комсомол бюросининг секретари кичик сержант А. Майсурадзе ва бошқалар шуни таъкидлаб ўтдиларки, ракетачи жангчилар реал ҳарбий хавф олдида бундан буён ҳам жанговар маҳоратни тинимсиз такомиллаштираверадилар, ўзларининг ватанпарварлик бурчини муқаддас билиб бажарадилар.

Қуруқликдаги қўшинлар секцияси қатнашчиларидан қисм комсомол комитети секретари катта лейтенант С. Бучарскийнинг, бўлим комсомол ташкилоти секретари сержант А. Абдураҳмоновнинг ва бошқаларнинг нутқларида комсомолларнинг амалий вазифалари кўриб чиқилди. Шу нарса қайд этиб ўтилдики, комсомолга партия раҳбарлиги халққа садоқат билан хизмат қилишда, Ватаннинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашда, ўзининг ватанпарварлик ва интернационал бурчини шараф билан бажаришга ҳамиша тайёр бўлиб туришда ёш жангчиларга ёрдам бермоқда.

Осмон ҳужумидан мудофаа қўшинларининг секциясида жанговар ва сиёсий тайёргарликда энг юксак кўрсаткичларга эришиш, қабул қилинган социалистик мажбуриятларни тўла-тўкис бажариш йўлларини қидириб топишга катта эътибор берилди. Сиёсий бўлим бошлиқларининг комсомол ишлари бўйича ёрдамчилари капитан Е. Незамаевнинг, гвардиячи капитан В. Двуреченских ҳамда бошқаларнинг нутқларида бўлинмалар билан қисмларнинг жанговар шайлигини оширишда ВЛКСМ ташкилотларининг иш тажрибаси таҳлил қилинди.

Ҳарбий-Ҳаво кучлари секцияси мажлисида сўзга чиққан сиёсий бўлим бошлиғининг комсомол иши бўйича ёрдамчиси капитан С. Подгорний ва бошқалар жанговар техника ва қурол-яроғларни, айниқса уларнинг янги намуналарини ўзлаштириш ҳамда улардан маҳорат билан фойдаланиш борасида комсомолларнинг вазифаларига тўхталиб ўтдилар. Комсомол авиаторлар асосий эътиборни шахсий состав жанговар техника билан қуролни самарали ўрганиб олиши ва ундан фойдаланишига қаратмоқдалар.

Ҳарбий-Денгиз Флоти комсомол ходимларининг секциясида океанлар ва денгизларда вахтада турган кемалар ВЛКСМ ташкилотларининг муҳим роли тўғрисида гапирилди. Атом сувости кемаси бўлинмаси комсомол ташкилотининг секретари мичман В. Маляренко, катта десант кемаси комсомол ташкилотининг секретари 1 статья старшинаси В. Иванов ҳамда бошқалар совет денгизчилари олис океан сафарларида жанговар маҳоратини такомиллаштираётганликлари тўғрисида гапирдилар. Улар ҳарбий денгизчилар мамлакатнинг мудофаа потенциалини мустаҳкамлаш, шу жумладан, Европада Америка ракеталари жойлаштирилганлигига жавобан АҚШ соҳилларида ичида ядро ракеталари бўлган совет сувости кемаларини кўпайтириш юзасидан Коммунистик партия билан Совет ҳукумати амалга ошираётган мажбурий чораларни тўла-тўкис ва батамом қўллаб-қувватлаётганликларини таъкидладилар. Секцияда Флот кучларининг жанговар шайлигини оширишнинг амалий йўллари муҳокама қилинди.

Ҳарбий қурилиш қисмлари ва темир йўл қўшинлари секциясининг мажлисида сўзга чиққан ҳарбий қурилиш отряди комсомол комитетининг секретари прапорщик А. Нечипорук, қисм комсомол комитети секретари катта лейтенант В. Кравченко ва бошқаларнинг нутқларида энг муҳим мудофаа қурилишларида, БАМда, маданий-маиший объектлар қурилишларида комсомол ташкилотлари ишини яхшилаш проблемалари кўриб чиқилди. Нотиқлар комсомол раҳбарларини, ВЛКСМнинг барча аъзоларини ишга ижодий муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга, ишлаб чиқариш топшириқлари ўз вақтида ва сифатли бажарилиши учун масъулиятни оширишга, тежамкорлик режимини кучайтиришга, моддий бойликлардан тежаб-тергаб фойдаланишга қаратилган таклифларни киритдилар.

Секциялардаги нутқларда таъкидлаб ўтилганидек, кенгаш қатнашчилари, СССР Қуролли Кучларининг комсомоллари, барча ёш жангчилари ўз сафларини жонажон партия теварагида яна ҳам маҳкамроқ жипслаштирадилар, партия режаларини амалга ошириш соҳасида фидокорона ишлайдилар, ғоявий эътиқод ва матонатни, революцион оптимизм ва мардликни коммунистлардан сабот билан ўрганавередилар.

Комсомол ташкилотлари секретарларининг Умумармия кенгаши ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

ХАЛҚ КОНТРОЛИ саҳифаси

БУ САҲИФАДА:

- ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАШИНАЛАРИДАН ЮКСАК УНУМ БИЛАН ФОЙДАЛАНИШ — ДОЛЗАРБ ВАЗИФА.
- БУХОРО ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ ХАЛҚ НАЗОРАТЧИЛАРИНИНГ ИБРАТЛИ ИШЛАРИ.
- «УЗКОЛХОЗСТРОЙ» БИРЛАШМАСИ БЎЛИНМАЛАРИДА ҲИСОБОТЛАР НЕГА ЧАЛКАШТИРИБ ЮБОРИЛМОҚДА?
- ШТАТ-МОЛИЯ ИНТИЗОМИГА ОҒИШМАЙ РИОЯ ҚИЛАЙЛИК.
- НАМАНГАН ШОЙИ ГАЗЛАМАЛАР КОМБИНАТИДА ОММАВИЙ РЕЙДЛАР, ТЕКШИРИШЛАР САМАРАДОРЛИГИ ОШИРИЛМОҚДА.

НАЗОРАТЧИ МИНБАРИ

ТЕХНИКАНИ ҚАДРЛАЙЛИК

Маълумки, қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтиришда техника тараққиёти ҳал қилувчи роль ўйнайди. Партия ва совет органларининг бутун жамоатчиликнинг ёрдамига таянган район халқ контроли комитети техникани сақлаш ва унинг қувватидан тўла, самарали фойдаланиш масаласига ҳамиша катта эътибор бераётганлигига сабаб ҳам шу.

1983 йилда ва шу йилнинг ўтган даврида партия ва ҳукумат қарорларининг бажарилиши, план ва меҳнат интизомига риоя қилиниши, шунингдек, социалистик мулкни муҳофаза этиш, қишлоқ хўжалик техникасини сақлаш ва ундан фойдаланиш, ёнилғи-мойлаш материалларини, эҳтиёт қисмларни тежаб-тергаб сарфлаш юзасидан 74 та текшириш ўтказилди. Гап текширишларнинг сонида эмас, албатта. Қабул қилинган қарорлар, белгиланган тадбирлар амалда қандай наф келтирганлиги — текшириш самарадорлиги ва таъсирчанлиги учун асосий мезондир. Шу жиҳатдан қараганда, назоратчиларимиз фаолиятининг пировард натижаси чакки эмас. Эътиборсизлик оқибатида ўз иш муддатини ўтамасдан ҳисобдан чиқаришга тайёрланган 17.253 сўмлик турли маркадаги трактор ва машиналарнинг иш ҳолати тикланди, исрофгарчилик ва етказилган моддий зарар учун айбдор шахслардан 4517 сўм ундириб олинди.

Колхоз ва совхозларда техника паркининг аҳволи оммавий тарзда кўрикдан ўтказилди. Текширишда халқ контроли комитети штатсиз бўлимлари инспекторлари, жойлардаги группа ва постларнинг аъзолари, «Госкомсельхозтехника» район бирлашмаси, қишлоқ хўжалик бошқармаси мутахассислари, хўжаликларнинг инженер-техник ходимлари иштирок этишди. Асосий эътибор камчиликларни аниқлаш билан бирга, мавжуд нуқсонларни оператив равишда тугатишга, тартибсизликка барҳам беришга қаратилди. Механизмларни сақлашда стандарт талабларига риоя қилмаган мансабдор шахсларга нисбатан тегишли чора кўрилди. Айниқса, «Победа» колхози машина-трактор паркида бепарволик ва хўжасизлик фактлари кўплиги аниқланди. Механизмларнинг бир қисми тракторчиларнинг уйларида сақланаётганлиги, техника ва эҳтиёт қисмларни сақлаш қоидалари бузилаётганлиги маълум бўлди. Масала комитет мажлисида муҳокама этилиб, колхоз бош инженери Душамбой Жуманиёзов, устахона мудири Давлат Худойберганов ва бошқа масъул ходимлар жазоландилар, етказилган зарар жавобгар кишиларнинг иш ҳақидан ушлаб қолинди. Энг муҳими, техникага муносабат ўзгарди, эгасизлик ва лоқайдликка чек қўйилди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига янги техника ва технологиянинг жорий қилиниши қай тахлитда эканлигини доимо назорат қилиб бормоқдамиз. «Госкомсельхозтехника» бирлашмасида фан ва техника янгиликларини ишлаб чиқаришга жорий этишнинг аҳволи батафсил таҳлил қилиниб, комитет йиғилишида қараб чиқилди. Айрим раҳбарлар, инженер-техник ходимлар бу соҳада пассивлик кўрсатаётганлиги қайд қилинди. Бирлашманинг ишлаб чиқариш планига кўра, янги техникани жорий қилиш ҳисобига 1983 йилда 13379 сўмлик иқтисодий самара олиниши кўзда тутилган эди. Афсуски, планда белгиланган ишлар тўла бажарилмаган, пландагидан 800 сўмлик кам иқтисодий самара олинган. Ортиқча ишчи кучи сақланиб, иш ҳақи фонди ошиб кетишига йўл қўйилган.

«Госкомсельхозтехника» бирлашмаси колхоз ва совхозларни эҳтиёт қисмлар ва ремонт материаллари билан ўз вақтида таъминламай, шартнома интизомини бузганлиги кўрсатиб ўтилди. Фондлар асосида тақсимланган материаллар, жумладан, автомобиль ва трактор шиналари, аккумуляторларни етказиб беришдаги кечикиш ишга салбий таъсир этяпти. Алмаштириш пунктига, капитал ремонтга топширилган двигателлар ва тракторларнинг 8 — 10 ойлаб хўжаликларга етказиб берилмаслигини нормал ҳол деб бўлмайди. Комитет мажлисида ана шу фактларга принципиал баҳо берилди, масъулиятсизлик кўрсатган ходимларга чора кўрилди, нуқсонларни тугатиш тадбирлари белгиланди ва амалга оширилди.

Техникани сақлаш ва ундан унумли фойдаланиш масаласи халқ контроли группаларининг диққат марказида турибди. Улар ўтказаётган текширишларнинг якунлари группа йиғилишларида, колхоз правлениелари ва партия комитетлари, қишлоқ Советлари ижроия комитетлари мажлисларида муҳокама қилиняпти. «Госкомсельхозтехника» район бирлашмаси, Нариманов номли ва «Коммуна» колхозлари халқ контроли группаларининг фаоллиги ва ташаббускорлиги алоҳида диққатга сазовордир.

Ўтган ойдаги комитет йиғилишида Нариманов номли колхоз халқ контроли группаси СССР Халқ контроли комитетининг «Москва область Ленин район халқ контроли комитетининг иши ҳақида»ги қарорини қандай бажараётганлигини муҳокама этдик. Группанинг ибратли тажрибалари умумлаштирилиб, тавсиялар ишлаб чиқилди ва барча группаларга етказилди. Контролнинг ошкоралигини таъминлашга доимий аҳамият бераётирмиз. Район «Ленин йўли» газетаси, маҳаллий радио эшиттириш редакцияси бу соҳада яхши фаолият кўрсатмоқда. 4 та доимий семинар, группалар қошидаги 15 та методик кабинет назоратчилар активлигини оширишда муҳим роль ўйнамоқда.

Рўй-рост айтишимиз керакки, район халқ контроли комитети, унинг жойлардаги органлари фаолиятида камчиликлар ҳам талай. Текширишларда барча назоратчиларнинг актив иштирок этиши таъминланмаяпти, текширишларни тайёргарликсиз, юзаки ўтказиш фактлари учрайди. Техникадан, моддий ресурслардан фойдаланишни назорат қилиш баъзан кампания характерига эга бўлиб, кундалик эътибордан четда қолади, назоратда таъсирчанлик, изчиллик етишмайди.

Районимиз меҳнаткашлари бу йил 45 минг тонна пахта, 22 минг тонна дон, 10 минг тоннадан ортиқ сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштириш, барча турдаги деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини анча кўпайтириш, Озиқ-овқат программасига баракали ҳисса қўшиш мажбуриятини олганлар. Мўл ҳосил учун курашнинг долзарб кунлари бошланмоқда. План ва мажбуриятларнинг тақдири техникадан унумли фойдаланишга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Механизмлар тўла қувватда ишлатилиши, дала ишларининг сифати халқ назоратчиларининг кундалик диққат-эътибори остига олиниши зарурлигини яхши тушунамиз. Ўртоқ К. У. Черненконинг Москвадаги «Серп и Молот» металлургия заводи ишчилари билан учрашув пайтида айтган: «Тармоқларни техника билан қайта қуроллантириш, фан ва илғор тажрибанинг энг янги ютуқларини жорий этиш ҳозирги босқичда алоҳида аҳамият касб этади. Бу — даврнинг зарур талабидир», — деган сўзлари биз учун амалий дастурдир.

О. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Боғот район халқ контроли комитетининг раиси.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетида

ЭЪТИБОРСИЗЛИК ОҚИБАТИ

«Узколхозстрой» бирлашмаси раҳбарлари ҳисоботларнинг аниқ ва пухта тайёрланиши, қилинган ишларнинг тўғри қайд этилишига етарли эътибор бермаётирлар. Бинокорлик материалларининг тежамли ишлатилиши, сарф-харажатларнинг оқилона йўлга қўйилиши масалалари диққат марказига олинмаётир.

Республика Халқ контроли комитети томонидан текширилган ташкилотларда фақат 1983 йилнинг ўзида 2,77 миллион сўм ноишлаб чиқариш сарфига йўл қўйилганлиги, қурилиш-монтаж ишлари 555 минг сўм ошириб кўрсатилганлиги, иш ҳақи фондидан 903 минг сўм ортиқча маблағ сарфланганлиги аниқланди. Бажарилган ишларнинг таннархи қимматлашиб кетмоқда. 276 минг сўмликдан кўпроқ бинокорлик материаллари чет ташкилотларга бериб юборилган.

Бу масалада, айниқса, Қашқадарё область колхозлараро қурилиш трестида ачинарли аҳвол ҳукм сурмоқда. Назорат ишларининг бўшлиги туфайли трестга қарашли ташкилотлар молия-хўжалик ва ишлаб чиқариш фаолиятида қатор хато ва камчиликларга йўл қўйилаётир. Трестда вагонларнинг ортиқча ушланиб қолиниши эвазига 18 минг сўм жарима тўланиб, 17 ташкилотдан бештасида маҳсулотларнинг таннархи пландагидан 137 минг сўм қимматлаштириб юборилган. Автомобиль транспортидан фойдаланишда тегишли қоидаларга риоя қилинмаётир.

Ишни малакали ташкил этмаслик, иш вақтидан самарали фойдаланмаслик натижасида трест бўйича белгиланганидан 42 минг сўм кўп маош тўланган. Бинокорлик материалларини қўшимча актлар ёзиш йўли билан ҳисобдан чиқариш фактлари ҳам содир бўлаётир. Хусусан, Чироқчи, Нишон ва 27, 141-колхозлараро механизациялашган кўчма колонналарда ана шу «тажриба» ёрдамида 21 минг сўмлик материаллар ҳисобдан чиқарилган.

Шуни таъкидлаш лозимки, кўпгина қурилиш объектларида қурилиш-монтаж ишлари сифати ҳамон пастлигича қолмоқда. Баъзан лойиҳа чизмаларига мувофиқлик етишмайди, техника қоидаларига риоя этилмаётир. Фақат Китоб колхозлараро механизациялашган кўчма колоннаси 400 бош қорамол сақлашга мўлжаллаб қурган молхонанинг камчиликларини тугатиш учун 6 минг сўмлик ортиқча иш бажариш лозим. Айрим ташкилотларда пландан ташқари қурилиш ишлари қилинмоқда. Қарши, Ғузор, Яккабоғ, Китоб, 27-колхозлараро механизациялашган кўчма колонналарда ўтган йили 409 минг сўмлик ана шундай иш бажарилди. Муборак, Шаҳрисабз колхозлараро механизациялашган кўчма колонналарида минглаб сўмлик камёб бинокорлик материаллари чет ташкилотларга берилган.

Хоразм область колхозлараро қурилиш трестида ижрочилик интизоми суст йўлга қўйилган. «Қўшимча штатлар» жорий этиб, кишиларни ишга қабул қилиш, бажарилган ишларни ошириб кўрсатиш фактлари содир бўлмоқда. Ўтган йили трестда ноишлаб чиқариш харажатлари 227 минг сўмни ташкил қилди, шу жумладан темир йўл вагонларидан фойдаланишдаги эътиборсизлик учун катта миқдорда жарима тўланди. Айрим қурилиш ташкилотлари эса иш ҳақи фонди ҳисобидан хотамтойлик қилмоқдалар, бинокорлик ташкилотларидан иккитасида эса ана шу лоқайдлик туфайли давлатга 111 минг сўм зарар келтирилди. Оқибатда область тресты даромад планини бажаролмади, кўрсаткич 94 процентда қолиб кетди. 1983 йилда трест йўли билан пландан ташқари 18 объектда 156 минг сўмлик иш бажарилиб, шунинг эвазига қурувчиларга салкам 40 минг сўм миқдорида ҳақ тўланди.

Текшириш давомида Ҳазорасп ва Шовот колхозлараро механизациялашган кўчма колонналарида бажарилган иш ҳажми 48 минг сўмга ошириб кўрсатилганлиги маълум бўлди. Урганч ва Хоразм колонналарида эса иш ҳақи фонди ҳисобидан қўшимча ходим ва хизматчилар сақлаш туфайли 5,6 минг сўм беҳуда сарфланган. Областдаги текшириб кўрилган тўртта ташкилотнинг ҳаммасида қонун-қоидаларга зид равишда чет ташкилотларга бинокорлик материаллари берилганлиги қайд этилди. Хива ва 75-колхозлараро механизациялашган кўчма колонналарда 3,7 минг сўмлик қурилиш материали сотилган.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети хато ва камчиликларга йўл қўйганликлари, хизмат вазифаларини адо этишда масъулиятсизлик кўрсатганликлари учун «Кашкадарьяоблколхозстрой» ва «Хорезмоблколхозстрой» трестлари бошқарувчилари Г. Қорабеков, А. Расулов, «Хорезмоблколхозстрой» тресты бош инженери Оллоберганов ҳамда ҳар икки трестнинг бош бухгалтерлари Ю. Маматқулов, С. Ускинов ва бошқа ўртоқларни тегишлича жазолади. Республика «Узколхозстрой» бирлашмасига аниқланган камчиликларга барҳам бериш юзасидан амалга оширилган чора-тадбирлар ҳақида Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетига хабар қилиш топширилди.

Калинин районидаги «Қорасув» совхози халқ назоратчилари чорвачиликка алоҳида эътибор бермоқдалар. Маҳсулдорликни оширишдан тортиб, қишловга пухта ҳозирлик кўришгача уларнинг диққат марказида.

Суратда: совхоз халқ контроли группаси аъзолари хўжалик бош агрономи Обиджон Маҳмудхўжаев билан кўкка ўрлаётган жавдарни кўздан кечирмоқдалар.

В. Сироткин фотоси.

ЖОЙЛАРДАН ХАБАРЛАР

● **БУХОРО. Когон шаҳар савдо бўлимида меҳнат қонунини четлаб ўтиш, тегишли тартиб-қоидаларга риоя қилмаслик оддий ҳол бўлиб қолди.** Бу ерда текшириш ўтказган халқ назоратчилари ходимларнинг белгиланганидан кўпроқ муддат ишлатилаётганини аниқладилар. Ана шу боисдан беш ой мобайнида 26,7 минг сўм қўшимча иш ҳақи тўланган. Айни вақтда штат-молия интизомига ҳам хилоф ишлар қилинаётир. Ўзбилармонлик билан айрим ходимларнинг маошлари кўпайтирилган, қўшимча штатлар «жорий» этилган. Умумий овқатланиш корхоналарида харидорларнинг ҳақига хиёнат қилиш, тарозидан уриб қолиш ҳоллари ҳам юз берган.

Область халқ контроли комитети пул маблағларидан мақсадга мувофиқ фойдаланилмаганлиги, савдо корхоналари иши устидан қаттиқ назорат ўрнатилмаганлиги ва бошқа камчиликлар учун шаҳар савдо бўлими бошлиғи Б. Гольдманни тегишлича жазолади.

● **ТЕРМИЗ. Сурхондарё область халқ контроли комитети «Сурхангидрострой» трестининг Деновдаги қурилиш-монтаж бошқармасида давлат, план ва молия интизоми бузилаётганлиги, бошқарма бошлиғи А. Жабборов хизмат вазифасини суиистеъмол қилаётганлиги ҳақидаги шикоятни текшириб чиқди.** Текшириш чоғида бошқармада молиявий ишлар яхши эмаслиги, ишчиларнинг маоши ўз вақтида берилмаётганлиги таъкидланди. Устига устак, Жабборов ўзи билан муросаси келмаган кишиларни ишдан бўшатиб, уларнинг ўрнига бошқа кишиларни қабул қилган. Бошқармада бажарилган ишларни ошириб кўрсатиш кўп такрорланмоқда.

Область халқ контроли комитети давлат интизоми қўпол равишда бузилганлиги, хўжасизлик ва давлат маблағларининг талон-торож этилишига йўл қўйилганлиги учун Денов қурилиш-монтаж бошқармаси бошлиғи А. Жабборовни вазифасидан четлаштирди. Бошқарма бош инженери А. Қулматовга қаттиқ ҳайфсан берилиб, унинг ҳисобига пул начёти қилинди. Бошқа айрим мансабдор кишилар ҳам тегишлича жазоландилар.

МУНОСИБ ҲИССА

Намангандаги Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли шойи газламалар комбинатида зиммага олинган план ва социалистик мажбуриятлар мунтазам ортиғи билан бажарилмоқда. Кейинги вақтда юксак сифатли маҳсулот тайёрлаш кескин ортиб, «Янгилик» тамғаси билан 8 миллион сўмлик газлама ишлаб чиқарилди. Бу муваффақиятларда халқ назоратчиларининг муносиб ҳиссаси бор, албатта. Улар белгиланган план асосида иш олиб бориб, сўнгги бир йилда 70 дан ортиқ рейд ва текширишлар ўтказдилар. Унда меҳнат интизомини мустаҳкамлашдан тортиб тежамкорлик ишларини кучайтиришгача бўлган масалалар назоратдан ўтказилди.

Корхона халқ назоратчиларидан Соня Бариева, Анна Кокорина, Латифжон Раҳимов, Мая Сабаева, Замира Охунмирзаева, Эргаш Нуриддиновлар жамоатчилик топшириқларини сидқидилдан адо этиш билан бирга кундалик иш нормаларини ҳам ортиғи билан бажармоқдалар.

О. ФАРМОНОВ.

ҚАТЪИЯТ

Гулистон районидаги Фрунзе номли колхоз халқ назоратчилари текшириш чоғида қишлоқ хўжалик техникасини сақлашда қатор камчиликларга йўл қўйилаётганлигини аниқлаган эдилар. Бу ҳақда даставвал колхоз раҳбарларига хабар қилинди. Аммо сигнал кутилган натижани бермади. Правление аҳволни ўзгартириш юзасидан таъсирчан чора-тадбир белгиламади. Халқ контроли группаси шундан кейин бу ҳақда район халқ контроли комитетига хабар қилди. Натижада қайтадан текшириш ўтказилди.

Назоратчиларнинг ташвишланганларича бор. Кўпгина машина ва механизмлар очиқ ҳавода сақланар, айримлари занглай бошлаган эди. Бостирма остига эса минерал ўғит тушириб қўйилибди. Техниканинг бир қисми бўлакларга ажратилганича ташлаб қўйилган. Мутахассисларнинг хомчўтига кўра машина ва механизмларни йиғиш ва жой-жойига қўйиш учун 600 сўмлик иш бажариш лозим.

Халқ мулки посбонларининг қатъияти кутилган натижани берди. Район халқ контроли комитети текшириш натижасини кўриб чиқиб, колхознинг мутахассислари — бош инженер Холматов ва ремонт устахонаси мудири Сатторовларга ҳайфсан эълон қилди.

Т. САМИҒОВ.

ҲАР ИШДА МАСЪУЛ

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь Пленумида корхона, ташкилотлар ва хўжаликларда меҳнат унумдорлигини планга қўшимча равишда бир процент ўстириш, маҳсулот таннархини 0,5 процент арзонлаштириш вазифаси қўйилган эди. Хўш, Бухоро тўқимачилик комбинатида ана шундай натижага эришилса, корхона бир йил мобайнида қандай манфаат кўради? Ҳисоб-китоблар катта кўрсаткичлардан дарак бермоқда. Бу планга нисбатан қўшимча бир миллион метрдан зиёд газлама тўқиш, маҳсулот таннархини 740 минг сўмга камайтириш деган гапдир. Албатта, бу натижаларни қўлга киритишнинг ўзи бўлмайди. Корхонада мавжуд бўлган барча ички резервларни аниқлаб, ишга солиш, хом ашё, материал ва ёнилғидан оқилона фойдаланиш талаб этилади.

Комбинатимиздаги 412 халқ назоратчисининг фаолияти бевосита ана шу вазифаларга йўналтирилмоқда. Улар ишлаб чиқариш кучлари, иш вақти, материал, меҳнат ресурслари ва пул маблағларидан унумли фойдаланиш, социалистик мулкни авайлаб-асраш бўйича текширишларга диққат-эътиборни кучайтирмоқдалар.

Жумладан, халқ мулки посбонлари яқинда цехларда иш вақтидан қандай фойдаланилаётганини ўрганиб чиқдилар. Биргина 1-йигирув фабрикаси ишчиларининг ишга кечикиб келишлари туфайли 1080 минут иш вақти бой берилганлиги аниқланди. Агар ушбу вақтдан унумли фойдаланилганда 3744 метр қўшимча газлама тўқиб чиқарилган бўларди.

Фаолиятимиз самарадорлиги

Ташвишли хабар халқ контроли группасини нуқсонларнинг моҳиятини аниқлашга даъват этди. Асосий қусур транспорт иши яхши ташкил этилмаганлиги, айрим цех бошлиқларининг «кенг феъллик» кўрсатиб, баъзан ишчиларга сабабсиз жавоб бериб юборишларида экан. Текшириш натижалари цехларда, транспорт хўжалигида муҳокама қилиниб, айбдор шахсларнинг тушунтиришлари эшитилди. Ишга кечикиб келувчилар, сабабсиз келмаганлар билан алоҳида суҳбат ўтказилди. Группанинг транспорт сектори аъзолари транспорт ишини ташкил этишни қатъий назоратга олдилар. Меҳнат интизомини бузувчилар «Қармоқ» деворий газетасида, «Молния» ва «Ташвишли сигнал» варақаларида кескин танқид қилинди. Назоратчиларнинг бу ишлари ижобий самара берди. Такрорий текшириш шуни кўрсатдики, ишга кечикиб келишлар, сабабсиз ишдан қолиш фактлари қисқа муддатда 21 процент камайган, ишчиларнинг қунимсизлигига чек қўйилмоқда.

Халқ назоратчиларимиз комсомол прожекторчилари билан ҳамкорликда ишлаб чиқариш резервларини аниқлаш бўйича бир йил мобайнида 20 дан ортиқ текшириш ўтказдилар. Ана шундай текширишларнинг бирида назоратчилар 1-йигирув фабрикасида йигириш технологияси бузилаётганлигини аниқладилар. Дастгоҳлар яхши созланмаганлиги туфайли 10 процентдан 30 процентгача ипнинг сифати бузилишига йўл қўйилган. Зудлик билан бу камчиликларнинг олдини олиш чоралари кўрилди. Мутахассислар билан ҳамкорликда маҳсулот сифатини яхшилаш тадбирлари амалга оширила бошланди.

Халқ назоратчилари меҳнатда ҳам ҳамкасбларига ибрат кўрсатаётганликларини таъкидлаш жоиздир. Уларнинг хом ашёлардан самарали фойдаланишга қаратилган рационализаторлик таклифлари туфайли ишлаб чиқариш фондларидан болалар кўйлакчалари, сочиқ ва бошқа буюмлар тикиладиган бўлди. Кейинги вақтда ана шу йўл билан халқ истеъмоли учун керакли бўлган 275 минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Комбинат халқ назоратчилари орасида беш йиллик илғорлари кўплаб топилади. Шу кеча-кундузда Е. Евтушенко, М. Иноятова, Г. Арабов каби халқ мулки посбонлари иш топшириқларини орттириб бажаришлари билан бирга зиммаларидаги жамоатчилик топшириқларини ҳам аъло даражада бажараётирлар.

В. НОДИРХОНОВА,
Бухоро тўқимачилик комбинати халқ контроли группасининг раиси.

РАССОМ ХАНДАСИ

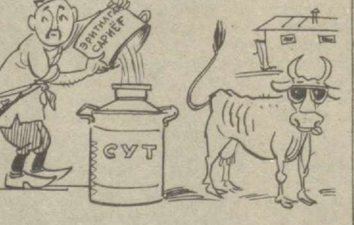

ФОЙДА ЎРНИГА ЗАРАР

Халқ назоратчилари Қашқадарёдаги анчагина колхоз ва совхозларда иш пишиқ-пухта ташкил этилмаганлиги туфайли чорвачиликда даромад ўрнига зарар кўрилаётганлигини қайд этдилар. Ўтган йили 21 хўжаликда гўшт тайёрлаш топшириғи барбод берилган бўлса, хўжаликларнинг 29 тасида сут топшириш плани бажарилмади. Бу борада, айниқса, Ғузор районидаги К. Маркс номли, Шаҳрисабз районидаги «Ленинград» колхозларида ўзига хос «рекорд» натижаларга эришилмоқда. Карл Маркс номли колхоз кейинги вақтда чорвачиликдан салкам 20 минг сўм зарар кўрганини қандай баҳолаш мумкин? Хўжаликда бузоқларга бериладиган сут миқдори узлуксиз кўпайиб бораётгани таажжубланарлидир. «Ленинград» колхозида тайёрланаётган сутнинг ёғлилиги эса райондаги ўртача кўрсаткичдан 8 процент кам бўлаётир. Хўжалик кейинги вақтда сут ўрнига 6,8 тонна эритилган сариёғ топширган.

Шу ўринда область қишлоқ хўжалик бошқармасидаги мутасадди ўртоқлар, хусусан К. Маркс номли ва «Ленинград» колхози правлениелари раислари Н. Мелиқулов ва С. Узоқовларга бир савол билан мурожаат этмоқчимиз: жамоат чорвачилиги ишини йўлга қўйишдаги бундай эътиборсизлик, лоқайдлик ва кўзбўямачиликка қачон барҳам берилади?

Н. САТТОРОВ.

ОЛМА ПИШ — ОҒЗИМГА ТУШ

Бундан бир неча йил илгари Самарқанд химия заводи ёрдамчи хўжалиги учун 130 гектар ер майдони ажратиб берилган эди. Бу ерда теплица қурилди, боғ бунёд этилди, қорамол боқиш йўлга қўйилди. Аммо эришилаётган натижалар ёрдамчи хўжаликда омилкорлик етишмаётганини, баъзи раҳбарлар олма пиш, оғзимга туш қабилида иш юритишаётганини кўрсатмоқда. Сарфланаётган маблағларнинг самараси ҳақида астойдил қайғурадиган киши йўқ.

— Маҳсулотларнинг таннархи арзонлашяптими, ўтган йили қанча мева олинди?

Завод директорининг ўринбосари В. Аракелов ҳам, бош бухгалтери М. Хачатуров, ёрдамчи хўжалик мудири И. Қурбоновлар ҳам саволимизга аниқ жавоб беролмай, елка қисиб қўя қолишди.

Сабаби маълум. Хўжаликда ҳисоб-китоб ишлари ўлда-жўлда, озуқа бирлиги ҳисобига олинаётган маҳсулот, молларнинг семириши қайд этилмайди. Ветеринария назорати йўқлигидан айрим чорва моллар муддатидан илгари мажбурий равишда сўйиб юборилмоқда. Боғдан олинган ҳосилни корхона ишчилари истеъмоли учун сарфлаш ўрнига талон-торож қилиб юборишган.

Химия заводи маъмурияти ёрдамчи хўжалик ишини йўлга қўйишда тартиб-интизомни кучайтириши керак.

С. БОБОҚУЛОВ,
А. САИДУМАРОВ.

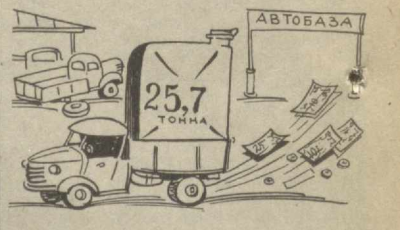

ПЛАН БАЖАРИЛДИ, АММО...

«Госкомводстрой»нинг Навоий областидаги автобазаси раҳбарларидан план топшириқлари қандай бажарилаётганлиги ҳақида сўраб қолсангиз, юк ташишда яхши натижаларга эришилаётгани ҳақида мароқ билан гапириб кетишади. Гўё автокорхонада ҳамма нарса жойида-ю, жиддий шуғулланиш лозим бўлган масалалар қолган эмас.

Яқинда текшириш ўтказган халқ назоратчилари бу ерда тамомила бошқача манзаранинг гувоҳи бўлдилар. Автобазада баъзи камчилик ва нуқсонларнинг илдиз отиб кетишига йўл қўйилмоқда. Машиналарнинг техник ҳолати яхши эмас. Бу ерда ишлаб чиқариш ва меҳнат интизоми ниҳоятда бўшашиб кетган, нефть маҳсулотларидан фойдаланиш ва уни ҳисобдан чиқариш қоидалари қўпол равишда бузилмоқда. Автомашиналар унумли ишлатилмаётир, ёнилғи-мойлаш материаллари ортиқча сарфланмоқда. Ўтган йили пландагига қўшимча сарфланган бензин 25,7 тоннани ташкил этди.

План бажариляпти, деган кайфият билан хотиржамликка берилган автобаза директори Б. Жумаев ва машиналардан фойдаланиш бўлими бошлиғи Э. Юсуповлар хизмат вазифаларига нисбатан масъулиятни кучайтирадиган вақт келмадимикин?

Б. НОРМАТОВ.
Рассом А. Холиқов.

БЕБАҲО ҒОЯЛАР ХАЗИНАСИ

В. И. Ленин Марказий музейининг 60 йиллигига

В. И. Ленин музейларига келувчи томошабинлар беҳисоб. Бир йилда уларни 10 миллионга яқин киши томоша қилади. Томошабинлар орасида 120 дан ортиқ мамлакат вакиллари бор. Москвадаги В. И. Ленин Марказий музейининг ўзига бир кунда 10 мингга яқин киши ташриф буюради.

В. И. Ленин музейи 1924 йил 31 майда ВКП (б) нинг XIII съезди қарорига мувофиқ кенг халқ оммасини Ленин ғоявий мероси билан таништириш учун Ленин институтида очилган эди. Шундан буён ўтган йиллар Ленин музейлари катта аҳамиятга эга эканлигини исботлади. Шу асосда унинг тармоқлари доимо кенгайиб бормоқда. Ҳозирги кунда В. И. Ленин Марказий музейининг еттита филиали (Ленинград, Ульяновск, Киев, Боку, Тбилиси, Тошкент, Львов) мавжуд. Яқин келажакда эса Фрунзе, Минск, Куйбишев, Красноярск ва Олмаота шаҳарларида ҳам ана шундай филиаллар очилиши кутилмоқда.

Кўпчилик шаҳарларда 30 дан ортиқ Ленин мемориал музейлари ишлаб турибди. Мамлакатимизда булардан ташқари 750 дан ортиқ Ленин халқ музейлари, 100 мингдан ортиқ Ленин хоналари ташкил этилган. Республикамизнинг барча областларидаги жамоат ташкилотларида шундай музейлар фаолият кўрсатмоқда. Баъзи жойларда эса одамлар ўз уйларида ҳам музейлар ташкил этиб, кенг омма учун очиб қўйишган. Масалан, Фарғона область Риштон районидаги Сўх қишлоғида истиқомат қилувчи С. Бўриев икки хоналик уйини айвони билан Ленин хонасига айлантирган. У ерда Владимир Ильичнинг суратлари ва асарлари, ҳужжатлар, доҳийга бағишлаб чиқарилган плакат, нишон, маркалар тўпланган. Ўзига хос бу музей қишлоқ аҳолисининг севимли масканига айланган. Бундай музейларнинг ташкил этилиши халқимизнинг буюк доҳийга бўлган чексиз муҳаббати рамзидир.

Барча Ленин музейларининг экспозицияси доҳий ўлмас ғоялари, унинг ҳаёти ва революцион фаолияти билан, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, жаҳон коммунистик ҳамда ишчилар ҳаракати тарихи билан таништиришда жуда бой илмий манбадир.

В. И. Ленин Марказий музейининг 34 залида 12 мингдан ортиқ экспонат жойлаштирилган. Уларнинг асосий қисми В. И. Ленин қўлёзмаларининг нусхалари, у фойдаланган буюмлар, ҳужжатли фотосуратлар, Ильич асарларининг дастлабки нашрлари, мақолалари босилиб чиққан газета ва журналлар, доҳийнинг СССР халқлари тилларида ва ажнабий тилларда нашр этилган асарларидан иборат. Экспозицияда бебаҳо ёдгорликлар ва ҳужжатли материаллар билан биргаликда бадиий Ленинномa ҳам кенг ёритилган. Картина, ҳайкалтарошлик, графика ва амалий санъат асарлари томошабинларда катта қизиқиш уйғотади. Рассомлардан А. Герасимов, В. Серов, А. Моравов, Н. Жуков, П. Белоусов картиналари, ҳайкалтарошлардан Е. Андреев, И. Шадр, М. Манизер, С. Меркуров, Н. Томскийларнинг асарлари айниқса катта эътибор қозонган. Экспозициядан жой олган барча материаллар В. И. Ленин ғоялари буюклигини ва тантанасини тараннум этади.

Кўпгина залларда қисқа метражли ҳужжатли фильмлар ёки бадиий фильмлардан парчалар кўрсатилади, махсус қурилма ёрдамида В. И. Лениннинг овозини эшитиш мумкин. Кинозалда эса Владимир Ильич тириклигида суратга олинган «Ленин» ҳужжатли фильми ҳар соатда намойиш қилинади.

КПСС Марказий Комитетининг, республика, ўлка, область партия ташкилотларининг катта ғамхўрлиги туфайли Ленин музейларида марксизм-ленинизм назариясини, КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини пропаганда қилувчи юқори малакали лекторлар ва илмий ходимлар коллективи етишиб чиқди.

Музейларда Ленин ўқишлари, Ленин дарслари, партия, революция ва меҳнат ветеранлари билан учрашувлар тез-тез ўтказилиб туриладди. Доҳиймиз ҳаётига, партия тарихига оид, КПСС сиёсатининг актуал проблемалари бўйича ҳар куни сермазмун лекциялар ўқилади.

Музей залларида комсомолларнинг тантанали йиғилишлари, пионер сборлари ва линейкалари бўлиб ўтади, ҳунар-техника билим юртининг талабалари ишчилар синфи сафига қабул қилинади. Музейда партия ва комсомол ветеранларининг Совети ташкил этилган. Улар барча ишларда актив қатнашмоқдалар.

В. И. Ленин музейларининг бой экспозициясидан жамоат ташкилотлари ўз ишларида унумли фойдаланадилар. Партия маорифи системаси тингловчилари ва раҳбарлари мунтазам равишда музейга келиб, Лениннинг дурдона асарлари билан яқиндан танишадилар, ишга ленинча муносабат билан ёндашишга ўрганадилар.

В. И. Ленин Марказий музейининг 60 йиллиги муносабати билан унинг Тошкентдаги филиалида катта кўргазма очилди. Кўргазма материаллари музей олиб бораётган ишлар, бажараётган вазифалари ҳақида ҳикоя қилади. Музей очилгандан кейинги дастлабки йилларда Анна ва Мария Ильинична Ульянова, Надежда Константиновна Крупскаялар кўрсатган бебаҳо ёрдам билан таништиради. Ленин Марказий музейининг барча Ленин музейлари ва мемориал уйлари билан алоқани тобора кенгайтираётгани ҳам ўз аксини топган. Кўргазмадан ноёб фотосуратлар, музей ишига бағишланган брошюралар, буклетлар, марка, эсдалик нишонлари кенг ўрин олган.

Ленин музейлари ўзларининг пропаганда воситалари билан марксизм-ленинизм ғоялари асосида меҳнаткашларни ва, айниқса, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда катта роль ўйнамоқда.

Ф. МИРРАҲИМБОЕВА,
В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалининг илмий ходими.

МОСКВА. В. И. Ленин Марказий музейи биноси. (ТАСС фотохроникаси).

ВЦСПСда учрашув

Австрия Коммунистик партияси Штирия ўлка бўлимининг раиси В. Гайш бошчилигидаги Австрия меҳнаткашларидан катта бир группаси ВЦСПСнинг таклифига биноан Москвага келди.

28 май куни ВЦСПС раҳбар ходимларининг меҳмонлар билан учрашуви бўлди. ВЦСПС секретари А. М. Субботин совет касаба союзлари фаолиятининг асосий йўналишлари тўғрисида гапириб берди.

Европада Американинг ядровий қуроли жойлаштирилаётганлиги натижасида вужудга келган халқаро вазият масалалари, шунингдек бошқа бир қанча актуал проблемалар муҳокама қилинди. Совет давлатининг ядро хавфини бартараф этиш, Европа қитъасида ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизликни сақлаб қолишга қаратилган ташқи сиёсат соҳасидаги ижобий ташаббусларига меҳмонларнинг эътибори жалб этилди. Тинчлик ва социал тараққиёт учун курашда турли йўналишдаги касаба союзларнинг ҳаракат бирлигига эришиш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ЁШ СПОРТЧИЛАРНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Олимпиада айиқчаси ёнига унинг кичик йўлдоши — жийрон қўшилди. Ўрта Осиё даштларининг бу кўркам, учқир ва чаққон жонивори мактаб ўқувчиларининг XVII Бутуниттифоқ спартакиадасининг эмблемаси бўлди.

Эмблема республикадаги 35 та янги яхши спорт базасини безайди. Спартакиадага тайёргарлик кўрувчи ва уни ўтказувчи ташкилот комитетининг 28 май куни бўлиб ўтган мажлисида республика спорт базаларининг мусобақага тайёргарлиги кўриб чиқилди.

Ташкилот комитети ёш спортчиларнинг ана шу байрами қатнашчиларини кутиб олиш ва уларни жойлаштириш, спорт базаларини зарур асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш, мактаб ўқувчилари спорт командаларини спортнинг хилма-хил турлари бўйича тайёрлаш билан боғлиқ масалаларни ҳам кўриб чиқди.

Спартакиада 18 сентябрь куни тантанали равишда очилади. (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Халқ депутатлари Фарғона область Советининг бўлиб ўтган сессияси қатнашчилари КПСС Марказий Комитети 1984 йил апрель Пленумининг қарорларини, ўртоқ К. У. Черненко нутқларида баён этилган йўл-йўриқ ва тавсияларни бажариш соҳасида областдаги маҳаллий Советларнинг вазифаларини муҳокама этдилар.

СССР Олий Советининг «Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишлари тўғрисида»ги қарорини амалга ошириш тадбирлари ҳам муҳокама қилинди.

Сессия область Советининг савдо ва умумий овқатланиш доимий комиссияси ҳисоботини тинглади.

(ЎзТАГ).

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

МУҲИМ ВОҚЕА

«Нодон Синмун» газетасининг ёзганлари

ПХЕНЬЯН, (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненконинг КМП Марказий Комитетининг Бош секретари, КХДР Президенти Ким Ир Сен билан ўтказган музокаралари КПСС билан КМП ўртасидаги, СССР билан КХДР ўртасидаги самарали муносабатлар муттасил ривожланаётганини намойиш этди, деб таъкидлайди «Нодон Синмун» газетаси ўзининг бош мақоласида.

Совет-Корея музокаралари дўстлик ва ўртоқларча ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди. Томонлар иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари ҳар томонлама ривожланаётганини мамнуният билан қайд этдилар, ҳамма поғоналардаги партияларaро алоқаларни янада кенгайтириш зарурлигини айтдилар.

К. У. Черненко корейс халқининг социализм қурилишидаги муваффақиятларига юқори баҳо берганлиги учун, Совет Иттифоқи КМПнинг, КХДР ҳукуматининг, бутун корейс халқининг Кореяни ташқаридан ҳеч кимни аралаштирмай демократик асосда тинч қайта бирлаштириш йўлидаги курашини қўллаб-қувватлаётганлиги учун корейс халқи миннатдордир, деб уқтиради газета.

Совет Иттифоқи — Ленин ватани ва дунёда биринчи социалистик давлатдир, совет халқи — биринчи бор социалистик революция қилган қаҳрамон халқдир. Ҳозир у КПСС Марказий Комитети теварагида жипслашиб, порлоқ келажак сари комил ишонч билан олға бормоқда, деб уқтиради «Нодон Синмун» газетаси.

КПСС, Совет ҳукумати ва бутун совет халқи империализмнинг агрессив сиёсатига ва янги жаҳон уруши чиқариш йўлидаги уринишларига қарши, Европада ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизлик учун қатъият билан курашмоқдалар. Корея Меҳнат партияси билан корейс халқи совет меҳнаткашларининг муваффақиятларидан астойдил қувонадилар, халқаро кескинликни юмшатишни чуқурлаштириш, тинчликни таъминлаш ва жаҳон уруши хавфини тугатиш учун КПСС билан Совет ҳукумати кўраётган одилона тадбирларни қўллаб-қувватлайдилар, совет халқининг шу тадбирларни рўёбга чиқариш йўлидаги кураши билан синфий бирдамлик изҳор этадилар.

КХДР партия-давлат делегациясининг Совет Иттифоқига қилган бу галги визити ва Совет-Корея музокаралари тарихий аҳамиятга эга бўлган ва иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни янги поғонага кўтарган воқеа бўлиб қолди, деб уқтиради газета. Корейс халқи совет халқи билан дўстликни қадрлайди ҳамда бу дўстликни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун бутун куч-ғайратини сарфлайди.

АФРИКА МИЛЛИЙ КОНГРЕССИНИНГ БАЁНОТИ

ЛУСАКА. АҚШ жаҳонга ҳукмронлик қилишга уриниб, қуролланиш пойгасини зўр бериб авж олдирмоқда. Бу эса ядро уруши чиқиши хавфини кучайтирмоқда, дейилади Жанубий Африкадаги Африка миллий конгрессининг бу ерда эълон қилинган баёнотида.

Вашингтон, дейилади ҳужжатда, ривожланаётган мамлакатларда, жумладан Африка мамлакатларида қўғирчоқ режимларни ҳокимият тепасига қўйишга, шунингдек у ерда ўзининг ҳарбий кучларини кўпайтиришга интилмоқда. Американинг ҳозирги маъмурияти ошкора равишда ўзини Жанубий Африка Республикаси ирқчи маъмурларининг иттифоқчиси деб эълон қилиб, бутун Жанубий Африка регионини устидан контроллик ўрнатишга ва суверен давлатларга ўз иродасини мажбуран тиқиштиришга уринмоқда. Ҳаракат бирлиги — империалистик кирдикорларга қарши курашда қитъа мамлакатларининг қудратли қуроли бўлиши зарур.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **РИМ.** Италиянинг Болонья шаҳрида «Меҳнаткашларнинг ғалабалари — дахлсиздир!», «Иш ҳақининг камайтирилишига йўл қўймаймиз», деган шиорлар остида ҳукуматнинг халқ манфаатларига зид иқтисодий сиёсатига қарши катта норозилик намойиши бўлиб ўтди. Намойишда бир қанча демократик касаба союзларининг даъватига мувофиқ Эмилия — Романья областининг турли шаҳарларидан келган ўн минглаб киши қатнашди. Улар транспарантлар ва плакатлар кўтариб шаҳарнинг марказий майдонидан ўтдилар. Бу ерда оммавий митинг бўлди.

● **БЕЛГРАД.** ЮСФРнинг иқтисодий харитасида Совет — Югославия ҳамкорлигининг янги объекти пайдо бўлди. Мамлакат жанубидаги «Битола» иссиқлик электр станциясида 210 минг киловатт қувватли иккинчи блок ишга тушди. Янги агрегатни ишга тушириш муносабати билан ўтказилган митингда ТЭС қурилиши Югославия энергетикасини ривожлантиришга муҳим ҳисса бўлиб қўшилиши уқтириб ўтилди. Бу ТЭС Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилмоқда. Машина-ускуналарни монтаж қилишда қатнашган совет мутахассислари группасининг ишига юксак баҳо берилди.

● **АККРА.** Африка касаба союз бирлиги ташкилотининг бош секретари Деннис Акуму Африкадаги давлатларга мурожаат қилиб, ЖАР ирқчи режими АҚШ мадади билан оккупация қилиб турган Намибияни мустамлакачиликдан озод қилиш учун олиб борилаётган курашни кучайтиришга даъват этди. Бу ерда тарқатилган баёнотда, Вашингтон ўз иттифоқчиси — Претория режимини БМТ Хавфсизлик Кенгашининг Намибияга оид 435 рақамли резолюциясини амалга оширишга мажбур этмагунча қитъадаги мамлакатларга ўз спортчиларини Лос-Анжелесдаги Олимпиада ўйинларига юбормасликни таклиф этди. (ТАСС).

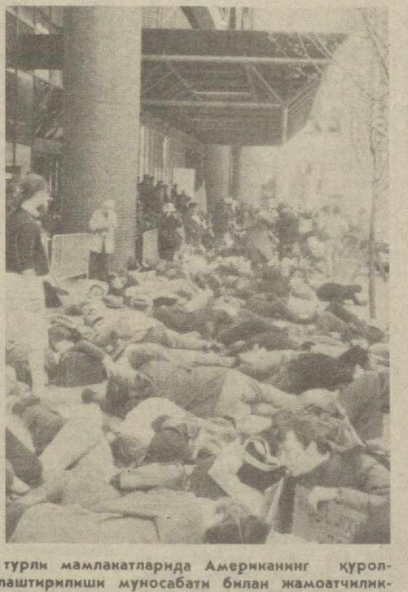

ЖАМОАТЧИЛИКНИНГ ОММАВИЙ НАМОЙИШЛАРИ

Жаҳоннинг турли мамлакатларида Американинг қурол-яроғлари жойлаштирилиши муносабати билан жамоатчиликнинг оммавий намойишлари бўлиб ўтмоқда. Суратларда: 1. Токиодаги АҚШ элчихонаси олдидаги оммавий намойиш пайти. Унинг иштирокчилари «Япония тупроғида Америка ядро қуроллари жойлаштирилишига қатъий қаршимиз» деган мазмундаги плакатларни ҳамда ракета нусхасини кўтариб олишган. 2. Нью-Йорк кўчаларида бўлиб ўтган намойиш қатнашчилари эса атом қуроли портлагандан сўнг фожианинг қандай тугашини тасдиқловчи лаҳзани кўрсатишяпти. ТАСС фотохроникаси.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

● ЭКОЛОГИЯ

САЛОМАТЛИК ДУШМАНИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг маълумотларига кўра, Ўрта ер денгизи саноат маҳсулотлари чиқиндиларидан тобора ифлосланиб бормоқда. Бу ерда жойлашган чўмилиш ҳавзаларининг тўртдан бири умуман дам олиш учун ноқулай аҳволга келиб қолган. Текшириш олиб борилган 50 зонанинг 48 тасида балиқлар заҳарланган, бу эса инсон соғлиғига зарар келтириши мумкин.

● ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ЎЗИГА ХОС РЕКОРД

Швейцариянинг Хаттвил қишлоғида яшовчи фуқаролардан бири ўзига хос рекорд қўйди. У мингдан кўп чивиқ чўпидан улкан сават тўқиди. Саватнинг диаметри 2 метрдан ошиқдир. Унинг муаллифи ғоятда фахрланиб юрибди: чунки, жаҳонда у тўқиган саватга тенг келадиган сават йўқ-да!

● ТАБИАТ ИНЖИҚЛИГИ

ЖАЗИРАМА ЁЗ

Ҳиндистонга жазирама ёз келди. Ҳарорат Цельсий бўйича 48 градусни кўрсатиб турибди. Деҳлида симоб устуни 44,6 градусга кўтарилди. Бу ерда бундай ҳарорат чорак аср муқаддам қайд этилган эди.

Ёзнинг иссиқ келиши натижасида Ҳиндистоннинг турли штатларида кишиларнинг бевақт вафот этиш ҳоллари ҳам юз бермоқда. Биргина Бихар штатида сўнгги ҳафтада 56 киши оламдан кўз юмди. Қутқарувчи муссон ёмғирлари ёғадиган кунларга эса камида бир ой бор.

● МЕДИЦИНА

ҒАЛАТИ ЭГИЗАКЛАР

Таиландда сиамлик эгизаклар дунёга келди. Чақалоқларнинг икки боши, тўрт қўли бор, оёқлари эса иккита. Ички органлари эса номутаносиб жойлашган. Врачларнинг айтишларича, эгизакларни ажратиш мумкин эмас.

● ТОПИЛМА

ОЙДАН КЕЛГАН «МЕҲМОН»

Антрактидада ишлаётган япониялик олимлар ажойиб тош топиб олишди. Уларнинг фикрича, бу тош Ерга Ойдан тушган. Тош теп-текис шаклда, қора-кўкимтир рангда, оғирлиги эса 25,4 грамм.

Олимларнинг ҳисоблашларича, бу тош Ой юзасига урилган йирик метеорит томонидан учириб юборилган тош парчаси бўлиб, у аввал космик бўшлиққа отилган, сўнгра эса, ерга тушган бўлиши керак.

ҲАҚИҚАТДАН ЮЗ ЎГИРИБ

Империалистик ва милитаристик доираларнинг айби билан халқаро вазият кескинлашди. Зўр бериб қуролланиш пойгаси уруш ва ядро ҳалокати хавфини кучайтириб юборди. Бундай таҳликали вазият ғоялар курашининг янада шиддатли тус олишига сабаб бўлди.

Социализм билан капитализм ўртасидаги идеологик курашда кетма-кет зарбага учрай бошлаган империалистик дунёнинг сиёсий корчалонлари эндиликда бу курашни социалистик мамлакатларга қарши психологик урушга айлантиришга уринмоқдалар. Шу мақсадда социалистик тузумга бўҳтон ёғдириш, ёлғон-яшиқ хабарлар тарқатиш, идеологик қўпорувчиликлар қилиш ва фитналар уюштиришга зўр берилмоқда. Империалистларнинг бу ғаламисликлари янгилик эмас. Чунки 1921 йилдаёқ В. И. Ленин улар бизга қарши қурол билан бостириб келишга ботина олишмаса ҳам, бўҳтон ва туҳмат қуроли билан ҳужум қилавериши мумкинлигидан огоҳлантирган эди.

Дарҳақиқат, Ғарб идеологлари бутун инсониятга тааллуқли улкан муаммоларни ҳал қилишга ҳам коммунизмга қарши ашаддий ғоялари билан ёндашмоқдалар. Инсониятнинг ҳаётий манфаатларини эса асло ҳисобга олишмаётир. Бу нарса қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартириш ҳақида олиб борилган музокараларда яққол кўзга ташланди. Музокаралар давомида Америка Қўшма Штатлари СССРни бир томонлама қуролсизланишга кўндиришга уринди. Бу билан у ҳарбий устунликка эришмоқчи, кейин эса социализм мамлакатларини, қолаверса бутун дунёни ўз иродасига бўйсундирмоқчи эди. Қуролланиш пойгасини жиловлаш юзасидан Совет таклифлари фақат биргина баҳона билан, яъни бу таклифлар Қўшма Штатларнинг идеологик мухолифи бўлган Совет Иттифоқи томонидан қўйилаётгани учун ҳам рад этилаверди.

Ҳолбуки, СССР билан АҚШ 1933 йилнинг ноябрида дипломатик алоқалар ўрнатган пайтда ҳам икки давлат ўртасида идеологик ихтилоф мавжуд эди. Ўтган йиллар давомида Совет — Америка ҳамкорлиги кўпгина соҳаларда, ҳатто халқаро хавфсизликни таъминлаш соҳасида ҳам ривожланиб келди ва у иккала томон учун ҳам фойдали эканини кўрсатди. Энди бўлса, Вашингтондагилар социализм ва капитализм идеология соҳасида чиқиша олмаслиги баҳонаси билан бундай фойдали ҳамкорликдан воз кечмоқчи бўляптилар. Воз кечишгина эмас, ҳатто Совет Иттифоқига қарши ошкора «совуқ уруш» эълон қиляптилар. Бу сиёсат Оқ уйдагиларга Қўшма Штатларни милитарлаштиришни идеологик жиҳатдан таъминлаш учун хизмат қилмоқда. Империализм маддоҳлари Вашингтоннинг зўравонлик сиёса-

ИМПЕРИАЛИЗМ АЙБЛАНАДИ

ти ҳимояси остида социалистик тузумга нафрат уйғотиш ва ҳарбий васвасани авж олдириш учун ҳеч нарсадан қайтмаяптилар.

Бугунги кунда империализмнинг пропаганда хизмати уч асосий йўналишда олиб борилмоқда. **Биринчидан,** империалистик ташвиқот марказлари ўз мамлакатларидаги аҳолига ғоявий-пропагандистик таъсир ўтказишга зўр бермоқдалар. **Иккинчидан,** социалистик мамлакатларга қарши психологик уруш олиб боришга ундаяптилар. **Учинчидан** эса, ривожланаётган мамлакатлар халқларига антисоветизм ва антикоммунизм руҳида таъсир ўтказишга уринаётирлар.

Империализм идеология соҳасидаги курашида Совет Иттифоқининг ички ва ташқи сиёсатини, социалистик мамлакатлар қўлга киритган ютуқларни атайлаб бузиб кўрсатиш билангина чекланмаётир. У очиқдан-очиқ социалистик тузумни ағдариб ташлашга чақирмоқда. Социализм дунёсига қарши ошкора кураш олиб боришга даъват этаётган идеологик марказлардан бири Америка Қўшма Штатларининг ЮСИА ахборот агентлигидир. Йиллик бюджети 640 миллион долларни ташкил этувчи ушбу агентликда бугунги кунда 8 мингга яқин киши ишламоқда. Бу ахборот агентлиги Қўшма Штатларнинг Марказий разведка бошқармаси, Пентагон ва бошқа ҳукумат идоралари билан қалин ҳамкорликда иш кўраётир. ЮСИАнинг жаҳондаги 126 мамлакатда 200 дан зиёд ваколатхонаси бор. У 22 тилда 12 та журнал нашр қилмоқда. «Америка овози» радиостанцияси ҳам ЮСИА байроғи остида бутун дунёга ёлғон-яшиқ ва туҳматдан иборот уйдирмаларни тарқатяпти.

Идеологик қўпорувчилик соҳасида «Америка овози», «Озодлик» ва «Озод Европа» радиостанциялари кўрсатаётган хизмат Оқ уйдагилар томонидан юксак тақдирланмоқда. Ҳар хил иғво ва туҳмат тўқувчиларнинг фаолиятини рағбатлантириш учун катта саховат кўрсатиляпти. Кейинги пайтларда ана шу туҳматчилар ёнига яна бир ёлғон тарқатувчи «Озод Куба» деган радиостанция қўшилди. Бу радиостанциялар Вашингтоннинг кўрсатмаси билан коммунизмга қарши «салб юриши»га чорлаб, жар солмоқдалар.

Вашингтоннинг ҳозирги маъмурияти ва НАТО мамлакатларининг раҳбарлари ўзларини инсон ҳуқуқлари ҳимоячиси, «демократия» ва «озодлик» тарафдорлари қилиб кўрсатишни одат қилиб олдилар. «Қўшма Штатлар, — деган эди ўз нутқларидан биридан президент Рейган, — Европада, Ливанда, Марказий Америкада инсон эркинликларини ҳимоя қилмоқда». Аммо сурбетлик билан айтилган бу гаплар замирида нималар яширинганини жаҳон халқлари яхши биладилар. Бугун Европа халқлари Американинг «Першинг» ва қанотли ракеталари Ғарбий Европа мамлакатларида жойлаштирилиши билан демократия оёқ ости қилинди, демокда-лар. Чунки Европа мамлакатларининг Америка Қўшма Штатларига қарам бўлиб қолиш хавфи кучаймоқда.

Вашингтонлик сиёсатдонлар Сальвадорда инсон ҳуқуқлари соҳасида силжишга эришилгани ҳақида гап сотмоқдалар. Ҳолбуки, Оқ уйдагиларнинг кўмаги билан ҳокимият тепасида турган диктаторлик режими кейинги беш йил ичида 45 мингдан зиёд сальвадорлик ватанпарварнинг ёстиғини қуритди. Жанубий Америка Республикасининг ирқчи режими Ғарб демократияси паноҳида мамлакат туб аҳолисини қон қақшатмоқда. АҚШнинг Чилидаги ва Гватемаладаги инсон ҳуқуқларини, Гренада тупроғида демократияни қандай ҳимоя қилаётганини ким билмайди, дейсиз?!

Жаҳон афкор оммасининг кўз ўнгида ўз жиноятларини яшириш ва бутун инсониятга ядро уруши ҳалокати билан таҳдид солаётган қуролланиш пойгасини оқлаш учун Оқ уй пропагандаси «Совет ҳарбий хавфи» деган уйдирмани тарқатмоқда. Халқларни қандайдир «Совет хавфи» билан қўрқитмоқда.

Милитаристик жазавани авж олдираётган империализм агрессив кучларининг телбанамо, авантюрачилик ҳаракатлари инсониятга қандай хавф солаётганидан кўз юмиб бўлмайди. Совет Иттифоқи ядро урушининг олдини олиш ва халқлар тинчлигини таъминлаш учун собитқадам кураш олиб бормоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко таъкидлаб ўтганидек: «Бизга ҳарбий устунлик керак эмас, биз бошқаларга ўз иродамизни мажбуран қабул қилдирмоқчи эмасмиз». Империализм маддоҳлари ҳар қанча бўҳтон ва туҳматлар ёғдирмасинлар, ҳаёт ҳақиқатини бузиб кўрсата олмайдилар, ҳар қанча жар солмасинлар, милитаризмнинг йўли тўсилгусидир. Инсоният уруш ёнғинини чиқишига асло йўл қўймайди.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» халқаро шарҳловчиси.

АҚЛ-ИДРОК, ТИНЧЛИК ОВОЗИ

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинофестивали. Тошкент-84

Уч қитъа кино санъаткорларининг анжумани давом этмоқда

ҲАР УЧРАШУВ—ЁРҚИН САҲИФА

Уч қитъа мамлакатларининг халқаро кинофестивали ҳақиқий санъат байрами, маҳорат кўриги ва дўстлик гурунги сифатида муваффақият билан давом этяпти. Киноанжуман қатнашчилари ва меҳмонлари, ўзбекистонлик санъат муҳлислари уч қитъа кинематографиясида фестивалдан-фестивалгача бўлган даврда яратилган энг яхши фильмларни зўр завқ-шавқ билан томоша қилмоқдалар. Масалан, Корея Халқ Демократик Республикаси киностудиясида ишланган «Тонгги юлдуз», тунислик кинематографчиларнинг «Менинг қишлоғим», туркиялик санъаткорларнинг «Сўнган муҳаббат тарихи», монголиялик дўстларимизнинг «Мағрур бургут», Ироқ киностудиясида суратга олинган «Улкан муаммо», аргентиналикларнинг «Мени кут», Вьетнам Социалистик Республикасининг «Ер», Афғонистон Демократик Республикасининг экран санъати усталари ишлаган «Қочиш» фильмлари кинофестивалда ўзига хос воқеа деб эътироф этилмоқда.

Уч қитъа ҳужжатли кинематографчиларининг даврининг долзарб, муҳим мавзуларини тасвирлаган картиналари ҳам санъат муҳлисларининг эътиборини тортди. Бу ўринда «Ўзгаришлар даври» (Гана), «Ҳаёт илдизлари», «Бомбалар барча учун» (Фаластин Озодлик Ташкилоти), «Озодлик йўли» (Сальвадор ватанпарвар кучлари), «Саҳрони тўхтатиш» (Сенегал), «Бир, икки, уч» (Эрон), «Йигирма йил ўтгач» (Руанда) фильмларини алоҳида таъкидлаб ўтамиз.

Ҳар бир фильм янгилик. Унда чет эллик дўстларимиз ҳаётида сўнгги йилларда юз бераётган прогрессив ўзгаришлар, ижодкорларининг оригинал изланишлари, тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун кураш мавзуига ҳисса қўшишдаги янги қадамлари кўзга ташланяпти. Учрашувларда, давра столи атрофида иштирок этаётган фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари айни вақтда картиналарнинг яратилиш жараёни билан таништирмоқдалар.

Ҳозирга қадар кинофестиваль экранида намойиш этилган фильмлар орасида РСФСР, Закавказье, Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон киностудияларида ишлаб чиқарилган фильмлар ҳам бор. Анжуман иштирокчилари, чет эллик киношунослар «Низомий» (Озарбайжон), «Семён Дежнёв» (РСФСР), «Гуноҳингни юв» (Қозоғистон), «Севгининг қайғули қиссаси» (Туркманистон), «Даҳонинг ёшлиги» (Ўзбекистон) бадиий картиналари тўғрисида илиқ фикр-мулоҳазалар айтишяпти. «СССР киностудияларида экранлаштирилган ва фестиваль экранида намойиш этилаётган фильмлар, — дейди чилилик режиссёр Р. Гонсалес, — бугунги совет кино санъатининг равнақини рўй-рост кўрсатмоқда. Картиналар ғоявий йўналиши билан ҳам, режиссураси билан ҳам, актёр ва актрисаларининг ажойиб ижрочилик маҳоратини кўрсатиши билан ҳам қимматлидир. Биз тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун кураш ишига буюк ҳисса қўшаётган совет кинематографчиларидан ҳар қанча ўргансак арзийди».

Фестиваль шахдам қадамлар билан давом этмоқда. «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун курашда кинонинг роли» мавзуида ўтказилаётган давра суҳбати ўзининг муқаддас вазифасини бажаряпти.

Мухбиримиз киноанжуман қатнашчилари билан учрашиб, улардан:

— ТОШКЕНТ ФЕСТИВАЛИ ҲАЁТИНГИЗДА ВА ИЖОДИНГИЗДА ҚАНДАЙ РОЛЬ ЎЙНАЯПТИ! — деган саволга жавоб беришларини илтимос қилди.

▲ ТОШКЕНТ КИНОФЕСТИВАЛИ — МАҲОРАТ МАКТАБИ
▲ ДАВРА СУҲБАТИ ИШТИРОКЧИЛАРИНИНГ ФИКРИ ЯКДИЛ
▲ ФЕСТИВАЛЬ ОДИМЛАРИ
▲ САНЪАТКОРЛАРНИНГ ФАХРЛИ БУРЧИ

БИР САВОЛГА УЧ ЖАВОБ

ОЛТИН КЎПРИК

ЖАМОЛ ДИН (Уганда)

Тошкент кинофестивали энг аввало тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун кураш ишига қўшаётган ҳиссамизни кучайтирди. Масалан, мен бу ерда ҳозирги давр ижодкорининг биринчи даражали вазифасини, бурчини янада чуқурроқ англадим. Халқаро аҳвол кескинлашган ҳозирги пайтда ҳар бир киши биринчи навбатда тинчлик учун, уни янада мустаҳкамлаш учун бурчлидир.

Анжуман экрани бизни уч қитъа кинематографиясининг бугунги равнақи билан таништиряпти. Ҳеч қаерда бундай имконият бўлмаган. Тўғри, бошқа халқаро кинофестивалларда, дунёнинг турли бурчакларида ишланаётган фильмлар намойиш этилади. Лекин бир йўла уч қитъа кинематографиясини кенг қамраб олиш бошқа фестивалларда йўқ. Ана шундай афзалликлари учун ҳам Тошкент экранига ҳамма баравар интилади.

Бу ерда ҳозирги давр санъаткорининг профессионал маҳорати қандай бўлиши кераклиги тўғрисида ошкора суҳбат бўлаётир, тажрибалар алмашинаётир. Мен Тошкент кинофестивалидан худди шунинг учун ҳам миннатдорман.

МАҲОРАТ МАКТАБИ

В. САТХЕ (Ҳиндистон),

Тошкент фестивалининг барчасида қатнашганман. Кинофорум бизга биринчи навбатда жуда кўп дўстлар ҳадя этди. Уларнинг ижодлари, фильмлари, даврнинг энг олижаноб масалаларига аралашишдаги активлиги мен учун ҳамиша қимматлидир. Иккинчидан, Тошкент экрани ижодимизга тубдан қараб чиқишни даъват қилди. Бошқа кинематографчилар қатори мен ҳам даврнинг ижтимоий-сиёсий воқелигини чинакамига ифодалашни қалбимдан янада чуқурроқ ҳис этдим. Энг муҳими, тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун кураш ишига хизмат қиладиган асарлар яратишни бош мақсад деб билдим.

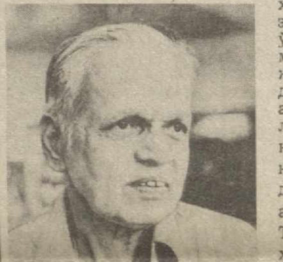

Уч қитъа учрашуви маҳорат даражасини оширишда ҳам тарихий аҳамият касб этмоқда. Масалан, менинг ўзим режиссёр ва кинодраматург мавзуида бу ерда жуда кўп мулоҳазалар эшитдим. Ана шу фикрларнинг аксарияти ажойиб фильмлар яратиб қўйган, жаҳон кино санъатига катта ҳисса қўшаётган, ўзига хос ижодий маҳорат яратган санъаткорларга мансуб. Мен Тошкент фестивалини маҳорат мактаби, деб эътироф этаётганларга қўшиламан.

ИЗЛАНИШЛАР ОЙНАСИ

Майягўзал АЙМЕДОВА (Туркманистон ССР),

Кинофестиваль бизга бахш этган илҳоми, олам-олам завқи билан азиздир. Анжуман айни вақтда доҳиймиз Владимир Ильич Ленин «санъатлар ичида энг муҳими» деб таъкидлаган кинога бўлган масъулиятимизни янада кучайтирди. Биз ҳозирги даврда энг ҳақчил, энг оммабоп санъат деб эътироф этилаётган кинонинг инсонни тарбиялашдаги тарихий ҳиссасини, замоннинг, даврнинг актуал масалаларини ҳал этишдаги афзалликларини иложи борича янада кўпайтиришни мақсад қилган совет санъаткорларимиз.

Уч қитъа экрани янги-янги одамлар тақдирини, қисматини, курашини ва ғалабасини кўрсатиб бермоқда. Киши ҳаёт билан, аниқроғи, бутун дунёдаги воқелик билан қанчалик яқин бўлса, шунчалик ютади, деган устозларим ғоятда тўғри гапни айтишган. Фильмларни кўрар эканман, ўзим эътиқод қўйган, ҳаётим мазмуни деб билган кинонинг шарофатидан, имкониятларидан фахрланиб кетаман.

Фестиваль менга кўпдан-кўп дўст ҳадя этди, маҳорат берди, илҳом бағишлади, санъат ва масъулият туйғусини янада кучайтирди. Худди шу фикрни умр йўлдошим режиссёр Хўжақули Норлиевдан ҳам эшитишингиз мумкин.

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VIII халқаро кинофестивали қатнашчилари ва меҳмонлари қадимий ва ҳамиша навқирон Самарқандда бўлдилар.

СУРАТДА: меҳмонлар шаҳар билан танишмоқдалар.

Р. Шагаев ва А. Кошкин фотоси. (ЎзТАГ).

ЧИЛИ ҒАЛАБА ҚИЛАДИ

ФЕСТИВАЛЬ ФИЛЬМЛАРИ

Уч қитъа экранига чилилик режиссёр Родригес Гонсалес «Кураш давом этмоқда» деган картина ҳавола этди. Асарда Чили халқининг Пиночет диктатурасига қарши олиб бораётган мардонавор кураши тўғрисида ҳикоя қилинади. Экранда ҳаяжонли воқеалар... Жабр-зулмдан тўйган халқ ашаддий жиноятчиларга қарши бош кўтармоқда. Уларнинг имкониятлари чегараланган бўлса-да, тушкунликка тушишмаяпти. Ана, ватанпарвар бир қаҳрамон қийналиб ҳаёт кечираётган оддий кишига тасалли беряпти. Кадрлар алмашинади... Мақсадлари бир, ҳар қандай кучни ҳам енгишга, парчалаб ташлашга аҳд қилган шиддатли ёшлар... Халқни алдаб, дунё кишиларини чалғитиб келаётган қонхўр Пиночетнинг жиноятларини фош қилувчи ҳужжатлар...

Фильм ана шундай актив тасвири билан томошабинни ҳаяжонга солади. Режиссёр мазкур картинани швецариялик илғор фикрли дўстлари ёрдамида экранлаштирган.

— Бизнинг асосий мақсадимиз, — дейди фильм муаллифи, — дунё халқларига ватандошларимизнинг кураши давом этаётганлигини, давом этганда ҳам шиддатли давом этаётганлигини, қаршилик тобора кучаяётганлигини, ғалаба биз томонда эканлигини кўрсатиб бериш эди.

Бу, ғоятда улуғвор ният, ҳақиқий ватанпарварнинг қалб ифодаси. Дўстимиз Родригес Гонсалеснинг фильми ўз олдига қўйган вазифани шоншараф билан бажаряпти. Биз Чили халқи ғалаба қилишига ишонамиз.

В. АНДРЕЕВ.

▲ Тошкент халқаро фестивалида бир кун унинг қатнашчилари учун, айниқса, тўлқинлантирувчи ва жозибали бўлди. 29 май куни Бутуниттифоқ давлат кинематография институти битирувчиларининг анъанавий йиғилиши бўлиб ўтди.

Санъатдаги ҳамкасблар — курашдаги ўртоқлар

КИНОФЕСТИВАЛЬ КУНДАЛИГИ

Уч қитъанинг юзлаб вакиллари орасида уларни билиб олиш қийин эмас: фестивалнинг кўп тилли садосида уларнинг русча сўзлашгани алоҳида ажралиб туради. Ленин тили, дўстлик тили уларни бирлаштириб, катта санъат сари йўл очиб берди.

— Бутуниттифоқ давлат кинематография институти — кинематографчилар қаерда яшамасинлар, бу уларнинг ижодий ва гражданлик бирлашувидир, — деди учрашувда ироқлик кинорежиссёр Абдул Азиз ал-Ҳаддад. — Бизлар Москвада кино яратишни ўрганибгина қолмай, айни вақтда бир-биримизни тушунишни ҳам ўргандик. Бизлар энг муҳим нарсани — нима учун қўлга камера олишимизни, санъатимиз кимга хизмат қилишини англадик. Мен Совет Иттифоқида олган инсонпарварлик сабоқларимни ўз ленталаримда акс эттиришга интилибгина қолмай шу билан бирга бу сабоқларни ўз шогирдларимга — мамлакатимиздаги биринчи кинофакультет студентларига беришга интилдим. Мен ана шу факультетни очишга муваффақ бўлдим ва у ерда кўп йил муаллимлик қилдим.

Бугун институт собиқ талабаларининг учрашувида республика Кино уйида кўрсатилган лентани ливанлик ҳужжатли кино устаси Муҳаммад Ҳайёт талабаларнинг контрол иши деб атади. Улар мазкур картинани алангали Байрутда, Никарагуанинг оловли чегарасида, Сальвадор ватанпарварларининг партизанлар отрядларида, қайта тикланган Кампучия диёрида суратга олдилар. Уларнинг бу ишига энди халқ баҳо беради.

Ҳақли равишда кино санъати университети деб аталган Бутуниттифоқ давлат кинематография институтида жаҳондаги 50 дан ортиқ мамлакатнинг қарийб минг нафар режиссёри ва оператори, сценарийчиси ва актёри таълим олди.

Бутуниттифоқ кинематография давлат институтида таълим олган мексикалик режиссёр Серхио Ольхович Тошкент анжумани ҳақида, ўз фильмлари тўғрисида ўртоқлашди.

— Ҳодисалар табиатини чуқур англаш, инсонпарварликка зид реакцион қарашларга қарши курашнинг методларини аниқлаб олишимиз зарур. Бошқача қилиб айтганда, аниқ дунёқарашга эга бўлишимиз ва ижодда унга амал қилишимиз керак. Кинематография институти бунга ҳам бизни ўргатди. Тошкент фестивали бундай ижодий ҳамдўстликни ривожлантиришдан иборат ажойиб имкониятни яратиб беради.

▲ Шу куни иш бошлаган «Кино тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун курашда» мавзуидаги анъанавий ижодий мунозарада ҳозирги дунёда кино санъатининг юксак бурчи тўғрисида гап борди. Мунозарани Ўзбекистон Кинематографчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, СССР халқ артисти М. Қаюмов очди.

СССР халқ артисти, Ленин мукофотининг лауреати С. А. Герасимов, япониялик машҳур режиссёр Кането Синдо ва бошқа кўпгина нотиқларнинг нутқларида кинематографияни ижтимоий ривожланишнинг таъсирчан кучи, маърифат ва оммани тарбиялашнинг қудратли воситаси деб билиш зарурлиги ҳақида гап борди.

Ўз санъати билан тинчлик, халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун актив курашиш, деб таъкидлашди мунозара қатнашчилари, санъаткорнинг биринчи даражали бурчидир.

Л. БЕРНАСКОНИ,
С. ФРОЛОВА,
ЎзТАГ мухбирлари.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ✳ ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги
ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

Кафедра мудирлари (фан доктори, профессор, фан кандидати, доцент): машина ва механизмлар назарияси, механик ишлов бериш технологияси, бошқаришнинг автоматлаштирилган системаси, электрон-ҳисоблаш машиналари, сиёсий иқтисод;

кафедра профессорлари: коллоид химия (0,25 ставкадан 2 ўрин), этика, эстетика ва дизайн (ярим ставка);

кафедра доцентлари: фалсафа (2 ўрин), иккинчи олий математика, электр системалари ва тармоқлари, иссиқлик электр станциялари, пайвандлаш ишлаб чиқариш ускуналари ва технологияси, гидрогеология ва инженерлик геологияси, нефть ва газ конларини ишлаб чиқиш ва улардан фойдаланиш, металларга босим билан ишлов бериш, саноат ва граждан бинолари, қишлоқ хўжалик машиналари (2), электрон ҳисоблаш машиналари, техник кибернетика, геология-қидирув ишлари ва нефть-газ саноати экономикаси ва уни ташкил этиш (2), биринчи олий математика (2), инглиз тили, саноат теплоэнергетикаси, электр машиналари, этика, эстетика ва дизайн, экспериментал ва назарий физика;

кафедра катта ўқитувчилари: фалсафа, қишлоқ хўжалик машиналари, олий математика, назарий ва умумий электротехника (3), назарий ва умумий теплотехника, саноат қурилмаларини автоматлаштириш ва электрлаштириш, робототехника ва информацион системалар(2), машинасозлик технологияси, ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш (2), электрон ҳисоблаш машиналари, амалий математика, техник кибернетика (2), фойдали қазилма конларини разведка қилиш ва излаш методлари (2), металл кесадиган станоклар ва асбоблар, инглиз тили (2), иккинчи рус тили (2), экономика ва энергетикани ташкил этиш, сиёсий иқтисод (2);

кафедра ассистентлари: органик химия, амалий математика, биринчи олий математика; сиёсий иқтисод; экономика ва машинасозлик саноатини ташкил этиш;

кафедра ўқитувчилари: учинчи рус тили (2).

САНОАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИ ВА ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЧИЛАРИ ФАКУЛЬТЕТИ БЎЙИЧА

кафедра доценти: саноатни бошқариш.

КЕЧКИ — СИРТҚИ БЎЛИМ БЎЙИЧА

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

кафедра доцентлари: сиёсий иқтисод, фалсафа;
кафедра катта ўқитувчиси: фалсафа;
кафедра ассистенти: сиёсий иқтисод.

АНГРЕН ШАҲРИДА

кафедра ўқитувчиси: инглиз тили.

НАВОИЙ ШАҲРИДА

кафедра ассистентлари: умумий химия, ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш ва автоматика асослари, сув таъминоти ва канализация курсларини олиб бориш учун.

ЖИЗЗАХ ШАҲРИДА

кафедра катта ўқитувчиси: қурилиш ишлаб чиқариши жараёнлари ва аппаратлари курсини ўқиш учун;
кафедра ассистенти: металл конструкциялари курсини олиб бориш учун.

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДА

кафедра доцентлари: кукунли материалларнинг пластик деформацияси, химия ишлаб чиқариши машиналари ва аппаратлари;
кафедра ассистентлари: саноат ва граждан қурилиши.

БЕКОБОД ШАҲРИДА

кафедра ассистенти: умумий химия.

КОНКУРС МУДДАТИ — 12 ИЮНГАЧА.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, ГСП, Навоий кучаси, 13 — уй, 49 — хона.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ
Вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра профессори: фармакология, (медицина фанлари доктори);

Кафедра катта ўқитувчилари: фармация экономикаси ва уни ташкил этиш (фармакология фанлари кандидати), ноорганик ва физколлиоид химия (химия фанлари кандидати), фалсафа ва илмий коммунизм.

Конкурс муддати — 14 июнгача.

Мурожаат учун адрес: 700015, Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 35—уй, кадрлар бўлими.

●

Меҳнат Қизил Байроқ орденли В. И. Ленин номидаги ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИнинг
АМАЛИЙ ФИЗИКА ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Лаборатория мудири: электрон—ўлчов техникаси (фан кандидати);

Конкурс муддати — 24 июнгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, 3-қават, 301-хона, кадрлар бўлими.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 30|V да **Тўмарис**, 31|V да **Пиковая дама.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 31|V да **Зебуннисо.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 30/V да **Лайли ва Мажнун**, 31|V да **Тошкентликлар.**

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ректорати, партия комитети, маҳаллий комитети КПСС тарихи кафедрасининг мудири, доцент Ф. О. Озодаевага онаси

Раҳбар ОЗОДАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси коллективи редакция ходими М. Авезовга онаси

Угилжон ОТАМУРОДОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

30 МАЙ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Буратино кўргазмаси. 10.10 — Балалайка. 10.35 — Илмий-оммабоп фильмлар. 11.10 — Ўсмирлар ижоди. 11.40 — Саёҳатчилар клуби. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Концерт. 16.40 — Пушкин шеърияти оламида. 17.30 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 18.00 — ... 16 ёшгача ва ундан катталар. 18.45 — Фан ва турмуш. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Футбол шарҳи. 19.45 — Мультфильм. 19.55 — Тириклар ва ўликлар. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Спорт ҳафталиги. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 — Санъат усталарининг концерти.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильмлар. 10.00 — Хайрли соатда. Бадиий фильм. 11.35 — Будильник. 12.05 — Оила ва мактаб. 13.05 — Болалар учун фильм. 14.15 — Инсон. Ер. Коинот. 15.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Қишлоқ янгиликлари. 19.50 — Футбол. ЧССР — Испания. 20.45 — Халқ куйлари. 21.00 — Дунё ва ёшлар. 21.30 — Время. 22.05 — Шаҳар товушлари. Бадиий фильм. 3—4-сериялар. 23.45 — Волейбол. СССР — ХХР.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Ҳужжатли фильм. 10.50 — Шимоллик келин. Бадиий фильм. 12.05 — Сўз кетидан сўз келар. 12.25 — Адабий композиция. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Қўғирчоқ фильм. 18.35 — Пионерлар мамлакатида. 19.05 — Фильм-концерт. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Партия турмуши. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 — Бадиий фильм. 23.40 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 15.05 — МОСКВА-II. 18.20 — Ўқитувчи экрани. 18.50 — Чегара шу ердан ўтади. Бадиий фильм. 3-серия. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 20.35 — Совет хотин-қизлари. 21.30 — МОСКВА-II.

31 МАЙ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Қувноқ стартлар. 10.25 — Тириклар ва ўликлар. Бадиий фильм. 1-серия. 12.00 — Телефильм. 12.25 — Фильм-концерт. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Москва комсомолининг ишлари. 16.45 — Пушкин шеърияти оламида. 17.35— К. Дебюсси. Прелюдиялар. 18.15 — Шахмат мактаби. 18.45 — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.55 — Тириклар ва ўликлар. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё ва ёшлар. 22.40 — Дунё воқеалари. 22.55 — Оқшом тароналари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 Телефильмлар. 10.00 — Опералардан хорлар. 10.30 — Б. Васильев асарлари саҳифаларида. 11.20 — Сиз яратган боғ. 11.50— Хўжалик юритиш мактаби. 12.50 — М. И. Глинка. Туғилган кунининг 180 йиллигига. 14.35 — Ё остидан ё устидан. Бадиий фильм. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 19.20 — Баҳор байрами. 19.45 — Биз БАМни қуряпмиз. 20.50 — Инсон ва қонун. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Шаҳар товушлари. Бадиий фильм. 5- ва 6-сериялар. 23.35 — Спорт кўрсатуви.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Энди кета-веришсин. Бадиий фильм. 12.15 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 12.45 — Ҳужжатли фильм. 13.00 ва 18.00— Янгиликлар. 18.15 — Сўз кетидан сўз келар. 18.35 — Ешлик. 19.00 — Бузилмас иттифоқ. 19.30 — Ахборот. 19.45— Бузилмас иттифоқ. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VIII Халқаро Тошкент кинофестивали. 23.05 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 15.00— МОСКВА-II. 18.35 — Ҳужжатли фильм. 18.50 — Стадион ҳамма учун. 19.40 — Тошкент янгиликлари. 20.00 — Ҳам меҳнат, ҳам маҳорат. 21.30 — МОСКВА-II.

РАДИО

30 МАЙ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар, режалар. 11.15 — Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. 11.25 — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VIII халқаро Тошкент кинофестивали. 12.10 — Ўзбекистан индустриальний. 19.25 — «Совет Ўзбекистони санъати» журнали обзори. 20.15 — Кинофестиваль ҳамроҳи. 20.50— Шеърият радиоальманахи. 21.10 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Концерт. 23.10 — Футбол. СССР чемпионати.

31 МАЙ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Эстрада концерти. 9.30 — Концерт. 11.15 — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Малыши. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — Музикали танаффус. 19.25 — Юность Узбекистана. 20.15 — Кинофестиваль ҳамроҳи. 20.50 — Бахтли болалик ва ўғирланган бахт. 21.00 — ЎзССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 60 йиллигига. 21.20— Концерт. 22.30 — Мақомлардан парчалар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

Р. — 09279. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 123. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12